

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLER. VASÁRNAP 24 FILLER

XVI. ÉVFOLYAM, 25. SZÁM.

Debrecen, 1939 február 1 szerda

ÁRA: 12 FILLER.

Két beszéd

A magyar felsőház százötz illusztris tagja gyűlt össze tegnapelőtt este, hogy nézeteiket az időszerű kérdésekben kicseréljék és felfogásuknak kifejezést adjanak. Gróf Karolyi Gyula volt miniszterelnök az összejövetelen annak a véleménynek adott kifejezést, hogy Magyarországon egyedül parlamenti kormányzási forma lehetséges. *Eltekintve a magyarság hagyományaitól, a nemzet érdeke is a parlamentaris alkotmányos berendezkedést követeli meg.* Nincs is más eszköz, amely a nemzet érdekében álló igazi erőfeszítésre alkalmas volna, mint a parlamentaris kormányzati rendszer és ebben a két-kamarás rendszer.

Gróf Karolyi Gyulának ezen megállapításai a legnagyobb figyelmet érdemlik meg, különösen a mai időkben, mikor sokan hajlamosak a parlamentarizmust megtagadva, új eszméknek hódolni. Akik ilyen felfogásban élnek, elfelejtik, hogy mennyit küzdött a magyarság az igazi parlamentarizmus érvényesüléséért és valóban balgaság lenne az, hogy mikor a nemzet minden gátlás nélkül elérte harcainak eredményét, akkor ezt a rendszert sutba dobná. A magyar ember természete, gondolkodásmódja megköveteli, hogy beleszó-lása legyen az ország ügyeinek vitelébe, a nemzet sorsának irányításába. Az 1848-as dicső idők nagy-szerű vívmánya volt a népképviselet kivívása. Azóta is a magyar parlamentarizmus, ha zökkenőkkel is, de teljesítette feladatát.

Igaza van Karolyi Gyula gróf-nak abban, hogy Magyarországon egyedül a parlamentaris kormányzási forma lehetséges. Veszélyes kísérlet lenne olyan rendszert bevezetni, mely nem számol a hagyományokkal és ezenfelül szemben áll a nemzet széles rétegeinek felfogásával. Alkotmányos küzdelemben nőtt fel az idősebb generáció. Ez nem tudna belenyugodni a parlamentarizmus féltételébe, az ifjabb nemzedék temperamentuma pedig sokkal erősebb, semhogy nélkülözni tudná a közügyekbe való beleszólás szabadságát. A parlamentarizmus biztosító szelep a magyar nemzet életében és jelentősége éppen abban van, hogy leve-zeti a feszültséget és biztosítja a kiegyenlítődést.

Nem tudjuk elképzelni, hogy bárki felelős állásban levő egyén gondoljon a parlamentarizmus életfájának ledöntésére. *De azért nem felesleges az a figyelmeztető megállapítás, melyet gróf Karolyi Gyula tett, nem felesleges a népképviseleti rendszerben és az alkotmányos szabadságban vetett hit megerősítése.*

A szabadság fogalma pedig méltó interpretálót kapott éppen az említett összejövetelen Szüllő Géza

Chamberlain válasza Hitlernek

„Hitler tegnapi beszéde nem keltette azt a benyomást, mintha a német kancellár újabb válságba készülne Európát dönteni”

Minden komoly kérdést el lehet kerekasztal mellett intézni
A békevágy hangoztatása mellett korlátozni kellene a fegyverkezést

Anglia és Olaszország barátsága megerősödött — Három feltétel esetén hajlandó Olaszország Csehszlovákia határait szavatolni

London, jan. 31. Kedden az angol parlament újból összeült a karácsonyi szünet befejeztével. Arra a hírré, hogy a Ház nagyfontosságú külügyi vitát folytat, a képviselők zsufolásig megtöltötték a termet. H. J. Henderson Arthurnak hétfői beszédére vonatkozó kérdéseire felelve, Chamberlain miniszterelnök ezeket mondta:

— Üdvözlöm Hitler kancellár tegnapi beszédének ama kitételét, amelyekben hangsúlyozza, hogy az angol és német nép közti kölcsönös bizalmat és együttműködést kívánja. Örömmel ragadom meg ezt az alkalmat, hogy újból kifejezzem azokat az érzelmeket, amelyekben az angol kormány és nép teljes mértékben osztozik. Jelenleg az angol és német kormány között nincs szó tárgyalásokról. Örömmel állapíthatom meg, hogy nemrég az angol és német ipar képviselői között megbeszélések folytak kereskedelmi ügyekről.

Sir John Nall képviselő megkérdezte a miniszterelnököt, folytatnák-e tárgyalásokat a közeljövőben az angol és német kormány között.

Chamberlain: Nem.
T. Smith felvilágosítást kért a miniszterelnöktől a csehszlovákiai helyzetről.

Chamberlain: A kinestári kancellár már nyilatkozott Csehszlovákiával folytatott kölesöntárgyalások befejezéséről. Ezenkívül egyetlen újabb figyelemreméltó fejlemény az a békés elintézés volt, amely Csehszlovákia és a magyar kormány között bizonyos január 6 és 10-i határc incidensek ügyében létrejött.

Az — interpelláció befejeztével Chamberlain tájékoztatta a Házat római látogatásáról.

— Utközben Párisban találko-

tunk — mondotta a miniszterelnök — a francia miniszterelnökkel s külügyminiszterrel s a két országot közösen érdeklő ügyekről folytatott beszélgetésünk megerősítette a két kormány között már régebben létesült általános felfogásbeli azonosságot.

— Mussolini elsősorban és mindenekelőtt világosan kijelentette, hogy Olaszország politikája békepolitika és hogy örömmel használna befolyását bármikor a béke érdekében, ha annak szüksége felmerülne. Olaszország békét kíván minden szempontból és nem utolsó helyen Európa általános szilárd-sága szempontjából. Legyen szabad emlékeztetnem a Házat, hogy Mussolini a múlt szeptemberben biznyságát nyújtotta annak, hogy hajlandó és tud is a béke érdekében közbelépni. Különösen örvedetes volt emélfogva az az ígérete, hogy szükség esetén ismét számitani lehet szolgálataira. Vendéglátó házigazdánk hangoztatták, hogy a berlin—római tengely az olasz külpolitika lényeges része, de hogy ez nem jelenti azt, mintha nem volna lehetséges a jóviszony Németország és Franciaország között. A külügyminiszter és én két hosszú megbeszélést folytattunk Mussolinival és Ciano gróffal. Ezek a megbeszélések a teljes őszinteség légkörében folytak le. Senki sem várta, hogy bármely oldal elfogadja a másik oldal összes érveit és nézeteit, de jól lehet, nem jelenthetjük, hogy minden pontban egyetértettünk, mégis elértük célunkat, mert a beszélgetések befejezése után mindenik oldal világosabban látott a másik álláspontjába, mint azelőtt. Programszerű tárgyalásokat nem folytattunk, megbeszéléseink tájékozódó és nem formaszzerű jelle-

gűek voltak. A Földközi tengert illetően Mussolini meglegedését fejezte ki az angol-olasz egyezmény feltételeivel és ismételte, hogy Olaszország híven be akarja tartani az ebből az egyezményből származó kötelezettségeit. Egyetértettünk abban, hogy haladéktalanul megkezdjük egyrészt olasz Keletafrika, másrészt Szudán és a szomszédos brit területek közti határ módosításáról szóló megbeszélést. A Szudánra vonatkozó tárgyalásokban természetesen az egyiptomi kormány is résztvesz. Nem titkoltuk el sajnálkozásunkat afelett, hogy Olaszország Franciaországhoz való viszonya újabban megrosszabbodott. A későbbi megbeszélésekből megértettük, hogy a spanyol kérdés a nagy gát Franciaország és Olaszország között s a spanyol háború befejezése előtt alig jarna eredményel a két ország közötti tárgyalás. Hosszas beszélgetést folytattunk a leszerelés kérdéséről is, megegyeztünk abban, hogy érintkezésben maradunk egymással e kérdés jövődi fejleményei tekintetében.

— A szidőkérdést illetőleg kiderült, hogy Mussolini úgy érzi, ez ügy nemzetközi kérdés, amelyet egyetlen állam sem oldhat meg külön és amelyet emélfogva tényleg általános vonalakban kell kezel-nünk.

— Ami a Cseh-Szlovákiának nyújtandó szavatosságot illeti, Mussolini jelzte, hogy ebben kész elfogadni azt az eszmét, hogy a cseh-szlovák határokat vetlen támogatással szemben szavatolja, de úgy véli, hogy előbb három kérdést el kell intézni, úgy mint:

1. Cseh-Szlovákiának magának a belső alkotmánya, 2. a cseh-szlovák semlegességnek kinyilvánítása, 3. a határok megronása a helyszínen.

Beszéde további során Chamber-

személyében, ki húsz éven át ennek a fogalomnak jegyében folytatta szívós küzdelmét a felvidéki magyarság érdekében. Szüllő Géza kifejezetten hangsúlyozta, hogy egyetlen felvidéki szellemet ismer:

ez a szabadság. Joggal mutatott rá, hogy ebben a szellemben küzdött húsz éven át és méltán hangoztatta, hogy Magyarország teljes igazságát csak az alkotmányosság, a törvényesség, igazságosság teljes

fényében vihatja meg. Ezekhez a nemesveretű szavakhoz pedig csak azt tehetjük, hogy a magyarságra váró nagy erőfeszítés csak ebben a szellemben válhatik valóvá.

— Kisderek mának székszerűsége, nál és nagyobb gyermekek gyomorbélhurujánál reggel felkeléskor gyakran már egy negyed pohár természetes Ferenc József keserűvizet is kitűnő eredménnyel adhatunk. Kérdezze meg orvosát.

lain a Vatikánban tett látogatással foglalkozott. Nem lehet kétfelűdni annak a mélyes gondoskodásnak őszinteségében, amellyel Öszentesé szíven viseli azt a sok problémát, amely napjainkban Európa békéjét és az emberiség lelkiismeretét nyugtalanítja.

Miután Chamberlain befejezte nyilatkozatát, az elnapolási indítvány során Attlee őrnagy a munkáspárti ellenzék nevében megkezdte a külügyi vitát. A miniszterelnök római látogatása — mondotta Attlee — azt bizonyítja, hogy az olasz néptömegek jobb viszonyt kívánnak az angol néppel. Mi is jobb viszonyt kívánunk a népek között, de az államférfiak megbeszélései nem jártak eredménnyel. Hosszasan foglalkozott ezután a spanyolországi állítólagos olasz beavatkozással, a francia-olasz viszony kiéleződésével, azzal vádolva az angol kormányt, hogy magatartásával a támadást bátorítja.

Chamberlain miniszterelnök Attlee támadására válaszul kijelentette, hogy az angol kormány spanyolországi politikája kezdettől fogva helyes politika. A mostani pillanat semmiesetre sem alkalmas annak megváltoztatására. Világos, hogy a spanyol kormány oldalán való beavatkozás csak akkor változtathatná meg a helyzetet, ha rendkívül nagymérvű volna. Úgy látom, hogy a spanyol helyzet e pillanatban nem fenyegeti Európa békéjét, de ha szakítottunk volna a benemavakozás politikájával és jelentékenyebb beavatkozás töréte volna a spanyol köztársasági kormány érdekében, a béke vesztélyben forgott volna. Anglia a szigorú pártatlanság politikáját követi.

— Római látogatásom — mondotta — megerősítette a barátságot Anglia és Olaszország között, de nem gyengítette viszonyunkat Franciaországgal, amely szorosabb és bizalmasabb, mint bármikor volt emberemlékezet óta. A legnagyobb meglepéssel üdvözöltük a Franciaország és Németország közötti meggyezést. Hitler tegnapi beszéde nem keltette azt a benyomást, mintha a német kancellár újabb válságba készülné Európát átvenni. A beszéd bizonyítja, hogy Németországnak éppen úgy szüksége van a békére, mint más államnak. Meg vagyok győződve arról, hogy nincsenek olyan kérdések a nemzetek között — legyenek azok még olyan komolyak —, amelyeket ne lehetne kezeskezettel tárgyalni és vitával elintézni. De hiába kezdenék megbeszéléseket az ellentétek általános elintézéséről, a törekvések kiegyenlítéséről és a sérelmek kiküszöböléséről, ha a légkör nem kedvező. Ez alatt azt értem, hogy azoknak, akik tárgyalásztalhoz ülnek, meg kell győződnie lenniük, hogy mindazok, akik az asztal körül ülnek, békét és megelégedettséget kívánnak s nem rejtegetnek sötét szándékokat. Az európai bizonytalanságnak és aggodalomnak a hosszú korszaka után nem lehet a bizalmat könnyen, vagy gyorsan helyreállítani. Nemesak békevágyra valló szavakat kívánunk, hanem mielőtt a végső elintézéshez láthatnánk, határozott jelét kell kapnunk, mondjuk például annak, hogy készek a hatalomra, ha nem is éppen leszerelési, de fegyverkereszkorlátozási egyezményeket létesíteni. Ha eljön ez az idő és a miénkhez hasonló

szellemet találunk máshol, akkor Anglia biztos tudomásom szerint megértést fog mutatni és készek leszünk a magunk részéről is Európa általános megbéküléséhez hozzájárulni.

Még megfontolás alatt áll Csehország határainak szavatolása

Az alsóházban az interpellációk során Chamberlain miniszterelnök ifj. Henderson Arthur kérdésére kijelentette, hogy Csehszlovákia

határainak nyújtandó nemzetközi szavatosság kérdése a különböző érintett kormányok részéről még megfontolás alatt áll.

A Családvédő Takaréka világ legkitűnőbb magyar szabadalma.

Fillérékért pengőket kap!

Felvilágosítást ad az Első Takaréka és a Kölesönös Segélyző.

Hitler beszédének visszhangja

Amerikában

New York, január 31. Hitler birodalmi vezér és kancellár beszéde az Egyesült Államok közvéleményére nagy benyomást gyakorolt. A beszéd iránt végsőkig feszült várakozás nyilvánult meg. Az amerikai rádióállomások nagy része közvetítette a beszédet. A lapok számos különkiadásban közölték a beszéd egyes részeinek kivonatát. A lapok felírásából a következők tűntek fel: *„Hitler Adolf figyelemre méltó nyugati hatalmakat, az El a kezékel Németországról.”*

A lapok különkiadásai főleg a német-olasz együttműködésre vonatkozó kijelentéseket emelik ki és mindenekelőtt Hitler Adolfnak azt a bejelentését, hogy Németország minden körülmények között támogatja Olaszországot. Nem maradt visszhang nélkül az amerikai sajtóban a német vezér és kancellár az a része sem, amelyben visszatartotta az amerikai gyanúsítgatásokat és szemrehányásokat és hangoztatta, hogy az Egyesült Államok kormányának nincs joga beavatkozni Németország és a délamerikai államok barátságába.

Amerikai hivatalos politikai körökben egyelőre még tartózkodnak az állásfoglalástól, mert a Fehér Ház eddig még nem tanulmányozta a beszéd hivatalos szövegét.

A New York Daily News szerint Európa válsága a kancellár beszéde után kétségkívül enyhültnek tekinthető. Ez az enyhülés azonban csak a legközelebbi válságig fog tartani, amelynek okait még nem lehet előre látni.

A New York Herald Tribune azt írja, hogy Hitler beszéde nem tartalmazott direktívákat a háború irányában, de a béke irányában sem, tehát nem lehet tudni, hogy mi fog történni a legközelebbi jövőben.

Pitman szenátor, a külügyi bizottság tagja kijelentette Hitler beszéde után, hogy a kancellár szavai csak akkor nyugtathatják meg a világot, ha Hitler ugyanolyan mérsékelten fog eszelekedni, mint ahogy beszélt. Ha ez megtörténik, akkor Európa háborús veszedelmét elmulasztani lehet tekinteni.

Olaszországban

Róma, jan. 31. „Németország háború esetén Olaszország oldalán állana” címmel közli legtöbb olasz lap Hitler kancellár tegnapi beszédét, amelyről a legnagyobb megelégedés hangján nyilatkoznak. Különösen kiemelik a beszédnek azokat a részeit, melyek a Duceval, Olaszországgal és a római-berlini tengellyel foglalkoznak.

A Popolo di Roma vezércikke

szert Hitler beszéde olyan tisztító hatású volt, mint a villám és a legnagyobb világosságot kell, hogy gyújtson a legelhomályosultabb agyakban is s meg kell hogy szüntesse a legvadabb tévedéseket a tengely gyengeségéről. A tengely Hitler tegnapi beszédéből a gránitfömb szilárdságával emlékezik ki. A nemzeti szocialista Németország és a fasista Olaszország közös sorsban, közös eszében és közös győzelmeiben osztozik.

A két országnak szüksége van békére, mert csak békében tudja sikerrel megkoronázni eddigi erőfeszítéseit. Ha a béke, amelyről Chamberlain beszélt Birminghamban, megfelel annak a békének, amelyről Hitler szövege és amely béke egyébként egyezik a Mussolini-féle igazságszerető békével, akkor mindkét államférfi nagy szorgalmat tett Európának, amelynek végrehajtására el kell vágni annak a válságnak gordiusi csomóját, amelyben 1919 óta vergődtek.

Franciaországban

Páris, január 31. A francia közvélemény érezhető megkönnyebbüléssel állapítja meg, hogy Hitler tegnapi beszéde nem tette súlyosabbá a nemzetközi helyzetet és nem növelte a légkör feszültségét. Politikai és diplomáciai körökben a beszéd inkább kedvező benyomást keltett. Általában hangoztatták Párisban, hogy Hitler kijelentéseit a szokottnál mérsékeltebb szellem hatotta át és tegnapi beszéde, valamint a müncheni meggyezés előtt elhangzott kijelentései között a hangneme tekintetében is határozott és örvendetes különbség állott be. Jó benyomást keltett Párisban Hitlernek az a kijelen-

V i g s z i n h á z

A 2 millió dolláros zenés film-esoda:

Uj világ hajnalán

Alexander's Ragtime Band

Irving Berlin 29 slágerével!

Főszereplők: ALICE FAY

TYRONE POWER,

DON AMECHE

Bemutató ma!

tése, hogy hosszú békekorszak eljövetelében bízunk. Ezt a mondatot a lapok nagyrésze vezető helyen, vastagbetűs címkében emeli ki.

A beszéd legfontosabb mondatának Párisban azt tartják, amely a német-olasz fegyveres együttműködésre vonatkozik. A lapok különböző értelmezést adnak ennek a mondatnak. Egyesek úgy vélik, hogy Hitler csak akkor sietne Róma segítségére, ha Olaszországot fegyveres támadás érné. Mások viszont sötétebben látják a helyzetet és valószínűnek tartják, hogy Németország akkor is Olaszország mellett sorakoznék fel, ha a francia gyarmatbirodalom ellen emelt olasz követelések szolgáltatnának alkalmat a fegyveres összecsapásra.

Románlaban

Bukarest, jan. 31. A román lapok bő kivonatokban közlik Hitler Adolf birodalmi gyűlési beszédét. Miután a lapok korán zárnak, nem foglalnak állást a beszéddel kapcsolatban. A tudósítások felírásából kitűnik azonban, hogy legfontosabbnak a beszédben hangoztatott békekészséget tartják és a német vezérkancellárnak azt a kijelentését, hogy a délkelet-európai államokkal a birodalom szoros kapcsolatot akar fenntartani.

Jugoszláviában

Belgrád, jan. 31. Hitler beszéde mértékadó belgrádi politikai körökre a legnagyobb hatást tette. Büszkeséggel és megelégedéssel emelik ki azokat az elismerő szavakat, amelyeket Hitler Jugoszláviáról tett és különösen jólesik Belgrádban, hogy Hitler Jugoszláviáról mint baráti hatalomról emlékezett meg. Mértékadó jugoszláv körökben megállapítják, hogy a beszéd az Olaszországgal való sorsközösség tanúságát jelent és minden kétséget kizáróan bebizonyította Hitler becsületos békeszeretét.

A hatás Berlinben

Berlin, jan. 31. A német főváros ünnepi hangulata csak a hajnali órákban esenedett el. Jóval éjfél után még mindig óriási tömegek lelkes hangulatban járták a kormányzói negyed utcáit. Különösen a birodalmi kancellári palota előtt feketélt a sokaság. A tömeg minduntalan látni akarta Hitler Adolf vezérkancellárt.

A német nemzeti szocializmus hatalomra jutásának hatodik évfordulójára alkalmából rendezett ünnepségeket hatalmas fáklyásmenet zárta be.

Hitler beszéde nemesak a rádió sokmillió hallgatóságára volt mély benyomással, hanem zsemmel látható volt az a mély benyomás is, amelyet ez a két és negyedórás beszéd magában a birodalmi gyűlésben gyakorolt hallgatóira. A Kroll-opera karzatain és diploma-tapályáiban a beszéd a legerősebb hatást váltotta ki.

A birodalmi gyűlés padosoraiban összegyűlt egyenruhás képviselők között feltűntek azok a birodalmi gyűlési tagok, akik nem tagjai a pártnak és polgári ruhában jelentek meg. Így többek között Papen volt alkancellár, Hugenberg titkos tanácsos, Schacht dr. birodalmi miniszter, a Birodalmi Bank nemrégiben lemondott kormányzója, Schwerin von Krosigk gróf birodalmi pénzügyminiszter, Gürtler dr. birodalmi igazságügyminiszter, Neurath báró volt külügyminiszter, a titkos államtanács tagja és von Stauss dr. a birodalmi gyűlés alelnöke.

A német sajtó kedden reggel

PALESZTINA HANGOSFILM

előadását a páratlan és rendkívül érdeklődésre tekintettel ma, február 1. napján, szerdán délután 3 órakor a Hungaria filmszínházban megismételjük. Jegyek Aczél antikváriumban (Kis-templom mögött) és előadás előtt a pénztárnál válthatók 30-90 fillérig

természetesen teljesen a nagy beszéd jegyében áll. A legtöbb lap a beszédben hangoztatott bekekecséget emeli ki már felírásában is. Minduntalan visszatér a lapokban Hitler kancellár következő mondata: „Hiszek a hosszú békében.”

Nemzetközi tárgyalások a gyarmati kérdésekben

Páris, jan. 31. A legtöbb párisi lap Hitler német birodalmi vezér és kancellár tegnapi beszédéről azt írja, hogy szándékoltan mérsékelte hangját.

A beszédhez fűzött megjegyzések különösen három pontot emelnek ki.

Elsősorban Hitlernek azt a kijelentését, hogy Németország Olaszország mellett fog állni, ha Olaszország ellen háborút indítanak.

Ezzel kapcsolatban a lapok aláhúzzák, hogy senki sem akar ilyen háborút, sőt a Jour odáig megy, hogy Hitler kancellár e kijelentését Olaszországra nézve csalódást keltőnek mondja.

A német gyarmati igényeket a lapok nem kommentálják, csak annyit jegyeznek meg, hogy ebben a kérdésben nemzetközi tárgyalások lesznek, amelyek azonban bizonyos veszélyeket rejtenek magukban.

Végül megjegyzéseket fűznek Hitler kancellár Angliának és Franciaországnak tett ajánlatához egy hosszú bekekecséssel. Ez — írja az Oeuvre — Franciaországnak mindig vágya volt, de ehhez szükséges, hogy a gazdasági türelmetlenséget is kiküszöböljék. Figyelni kell arra, hogy a mostani kedvezőtlen helyzetet ne váltsa fel még kedvezőtlenebb.

Knob Sándor, Gratz Gusztáv és Rajniss Ferenc a zsidójavaslat vitájában

A Kiszegapárt mindaddig nem vesz részt a javaslat megvitatásában, míg a kormány elő nem terjeszti a maga módosításait.

A képviselőház egyesített bizottsága tegnap folytatta a zsidójavaslat tárgyalását. Az első felszólaló Knob Sándor, aki azt hangoztatta, hogyha ez a javaslat törvényerőre emelkedik, súlyos zavarokat idéz elő. Szerinte a javaslatban foglalt rendelkezések nagyon benyulnak a gazdasági élet szerkezetébe és megbontják a gazdálkodás alapvető elvét is. Nem látja azokat a belső politikai okokat, amelyek a kormányt ennek a javaslatnak előterjesztésére készítették.

Nem vitás, hogy az ország évek óta egy belső szociális feszültség állapotában van. Ennek oka részben, hogy a magyar nemzeti jövedelem más országokkal szemben összehasonlíthatatlanul igen alacsony. A szociális juttatások megoszlása sem egyenletes. Ha háborús összetűzés támadna, Magyarország egyáltalán nem maradhatna az események passzív szemlélője. A világpolitikai helyzet arra kötelez tehát, hogy az ország gazdasági erőforrásait kíméljük és gyarapítsuk.

A javaslat végrehajtása folytán azonban ellenkező irányú fejlődés fog megindulni. Teljes felelősséggel állítom, hogy a javaslat által kontemplált tizenhátezer ember leváltásához nem áll rendelkezésre pótlásukra megfelelő tartalék. Ez azt jelenti, hogy az ipar teljesítő képessége gyengülni fog. A zsidókérdés rendelkezéseivel szembenálló országok esetleg ezt a felfogást a gazdasági kapcsolatok fenntartásában is éreztetni fogják. Ennek következménye az lesz, hogy mezőgazdasági termékeink elhelyezése körül nehézségek fognak mutatkozni.

A zsidójavaslat fogalmának bevezetése — folytatta Knob Sándor — azt jelenti, hogy a magánkézben levő zsidóvállalatok lennmaradása a jövőben nehezebb lesz. Ezek a vállalatok tehát a közeljövőben piacra fognak kerülni. Nem látom azonban az erős kezeket, amelyek ezeket a vállalatokat megvásárolnák. Az a körülmény állhat be, hogy a piacra dobott ipari vagyona egyrésze idegen kezekbe kerül. Ez a lehetőség annál is inkább fennáll mert ezek a vagyonok a tőzsdén jelenleg értékük egyharmadért vásárolhatók meg. A kivándorlásra ösztönzés pedig üres illúzió.

Gratz Gusztáv a javaslat ellen érvelt. Nem ért egyet azzal a javaslattal, mely szakít a magyar politikai múlt legszentebb hagyományával és mind politikai mind gazdasági jövőnk szempontjából súlyos következményekkel fog járni. Százekre megy azoknak a zsidóknak a száma, akiket minden elfogulatlan ember ma is teljesen asszimilálnak tekint. Nem tartja azt, hogy amit zsidó szellemiségnek szoktak nevezni, a nemzet életéből gyökeresen kiirtandó volna, mert az több kárt, mint hasznot okozna a szellemi életnek. — Ami hibát valamikor maga is a zsidó újságírás terhére írt, be kellett látnia, hogy általában a modern újságírás ama fajtájának terhére kellett volna írni, amely abból az elgondolásból indult ki, hogy egy újságközleménynek nem kell okvetlenül igaznak lennie, hanem elsősorban érdekesnek.

A zsidóság a nemzet gazdasági fejlődésének szempontjából értékek bizonyult. Iparunk igen jelentős ágai sohasem fejlődtek volna ki a zsidó vállalkozási szelleme és tőkéje nélkül. — Nem tudja elfogadni azt az intézkedést, mely közjogi gettóba helyezi a zsidóságot. Ha külön népcsoportot teremtünk a zsidóságból, más népcsoport is külön népcsoportként való megszervezését fogja követelni. Az asszimilációs megtagadása egyértelmű a nemzet erejének tudatos és szándékos gyengítésével. Aki zsidó vallását otthagya, azt a nemzet közösségéből kirekeszteni nem lehet csak azért, mert vannak a zsidóságnak még asszimilálatlan elemei. Egészségesnek tartana. Elégségesnek tartaná, ha csak a bevándorló első, vagy legfeljebb második generációval szemben alkalmaznák átmenetileg kivételes intézkedéseket. Ki kellene mondani, hogy mindenki, akinek édesapja már 1880 év előtt magyar állampolgárságot kapott és aki itt folytatott üzleti tevékenysége után adott fizetett, teljes jogú állampolgár, zsidó alkalmazottak pedig csak akkor legyenek kötelesek helyüket elhagyni, ha van nem zsidó egyén, aki ügyükörüket el tudja látni. A végrehajtásra sokkal több időt legalább harminc évet kellene adni — mondotta Gratz Gusztáv és kérte a kormányt, hogy vegye revíziós alá álláspontját.

Azután Rajniss Ferenc szólalt fel. Kifejtette, hogy azokat a katolikusokat és keresztényeket, kik ezt a javaslatot elfogadják, ugyanolyan jó keresztényeknek és katolikusoknak tartja, mint azokat, akik a javaslat ellen beszéltek.

Nem tagadták meg a zsidó erkölcsi ségét, csak azt állítják, hogy az más, mint a nemzet erkölcsi sége. Nem tartják értéktelennek a zsidó közgazdálkodást, csak azt állítják, hogy a zsidóság minden nemzet közgazdálkodásában külön gazdasági életet épített fel magának. A nemzeteknek az életért való egymásközti viaskodásában hállanságról beszélni nem lehet.

A gyakorlati politika — felfogása szerint — azt diktálja, hogy radikálisan és világos megoldással menjünk előre. Öszintén megmondja, hogy a zsidókérdés megoldása során ő elsősorban antiszociális kapitalista, ölon, elavult gazdasági törvények sorozatában teremtett volna rendet, melyreható szervezési termelési és jövedelem elosztási intézkedésekkel és a megmaradó részt kodifikálta volna egy zsidó törvényben. A régi kapitalizmus egyszerű megreformálására a parlament-

tarizmus intézménye azonban nem alkalmas.

— Lehet, hogy válság követi a javaslatot, ha törvényerőre emelkedik, ennek előre való hangsúlyozása azonban nem a nemzet érdekében való, mert vehetjük a kérdés másik oldalát is. Mindent el kell követni a törvény civilizált végrehajtása érdekében. Junktimot kell teremteni a gazdag és a szegény zsidók kivándorlása között. Ez az egyetlen lehetőség, ha telki eltolódásra, amely nálunk bekövetkezett, az egész törvényhozó testületnek tekintettel kell lennie. Attérve a legfőbb részletkérdésekre kijelentette hogy házassági tilalom esetén, ha továbbra nem tesszük lehetővé a keveredést a zsidó és nem zsidók között, igen megszeménoen hajlandók megszavazni a kevertvéreük teljes egyenjogúságát és velük szemben minden ellenszenv feladását.

— Az első feladat, hogy gátat vessünk a további keveredésnek. A kivételezt azt, hogy száz, vagy kétszáz embert diszkeresztényeknek minősítsenek, különösebb megkötések nélkül, a korrupció melegágyának tartja. Hozzájárul a zsidók alkalmaztatásához, amikor minisztertanács teljes felelősséggel állapítaná meg, hogy zsidó szak erő egyelőre csak külföldi honos szakemberekkel volna helyettesíthető. Külföldi szakemberek behozatálát nagyszámban egyáltalán nem tartja az ország érdekében valónak.

A javaslatot elfogadja.

Végül Dulin Jenő felolvasta a kisgazdapárt deklarációját a zsidójavaslatlaltal kapcsolatban.

— A független kisgazdapárt megütközéssel állapítja meg, hogy a kormány már napokon keresztül tárgyalta a zsidójavaslatot anélkül, hogy a javaslaton köztudomásúlag tervezett módosításait a bizottsággal ismertetné.

— A párt megállapítja, hogy ez a tárgyalási módszer komolytalan és nagyon ártalmas taktikai elókat szolgál, amelyekhez a független kisgazdapárt magát eszközül oda nem adja. A független kisgazdapárt éppen ezért úgy határozott, hogy mindaddig amíg a kormány a maga módosításait elő nem terjeszti, a javaslat megvitatásában nem vesz részt.

A bizottság ülése negyedkettőkor ért véget, legközelebbi ülését holnap délelőtt tizenegy órakor tartja.

Mik lesznek a módosítások?

Budapest, jan. 31. A zsidójavaslaton eszközözendő módosításokat még mindig nem hozta nyilvánosságra a kormány, aminek oka valószínűleg abban keresendő, hogy megvárják a vélemények, magában a Nemzeti Egység Pártjában a módosításokat illetően. Egyik csoport magáévá teszi a felmerült módosításokat, míg a másik csoport még szigorításokat kíván.

A kormányt pártjának ez a megszóló véleménye aztán olyan helyzetbe hozta, hogy a képviselőház egyesített bizottságának ma délelőtti ülésén sem tudta még előterjeszteni módosításait. Az egyes pártok így nem ismerve a kormány állásfoglalását, ma sem tudtak dönteni a zsidókról szóló javaslat tárgyában.

A független kisgazdapárt éppen ezért teljesen távollattja magát a vitától.

A ma délelőtti ülésről elcsúszta az a hír terjedt el, hogy megint el akarják napolni a zsidójavaslatot tárgyaló bizottság ülését péntekig remélve, hogy ez alatt az idő alatt megismernek valamit döntés.

Ezt a tervet azonban eljuttették és holnap délelőtt tárgyalják folytatód-

lagosan a javaslatot, mert az általános vitának még tizenkét szónoka van, annak ellenére, hogy elvi álláspontok leszógezését az egyes pártok mindaddig meddőnek tartják, amíg nem ismerik a kormány végleges, módosított állásfoglalását. Az ellenzék várja a kormánypárt egységes állásfoglalását és most már határozottan fogja követelni a mai bizonytalan helyzet megszüntetését.

A módosítások körüli bizonytalanságban annyi már mégis biztosra vehető, hogy a zsidókról szóló javaslatból a közjogi részt törlik, tehát a zsidóságot nem minősítik népcsoportnak. Nagyon sokan elleneztek az úgynevezett kivételi szakasz beiktatását. — Valószínűnek tartják, hogy ezt a szakaszt eljuttik. Ez azonban még nem egységes felfogás, ezt csak a kormánypárt szélső baloldali része kívánja.

Berlin, január 31. Hitler birodalmi vezér és kancellár a nemzeti felemelkedés évfordulója alkalmából Franco tábornoktól, Horthy Miklós kormányzótól és Imredy Béla miniszterelnöktől udvözlő táviratot kapott.

Hungária filmszínház
 MA másodszor
 a felejthetetlen szépségű
János vitéz
 Dayka Margit, Kiss Ferenc,
 Palló Imre főszereplésével.
 Előadások: 5, 7, 9 órakor!
 Híradók!

Az Apollóban
 MAI MŰSOR:
Égő határok
 GALICIA 1914.
 epizód a világháború
 vérzivatarából.
 Előadások: 5, 7, 9 kor!
 Megszíto:
PÁNIK A CIRKUSZBAN.

Vasárnap Székesfehérváron beszél Imrédy miniszterelnök

Székesfehérvár, jan. 31. Vitéz Imrédy Béla miniszterelnök február 5-én, vasárnap délelőtt 10 órakor Hóman Bálint volt miniszter társaságában Székesfehérvárra érkezik, ahol ünnepélyes keretek között adják át a miniszterelnöknek a város díszpolgári oklevelét. Utána 11 órakor tartja zászlóbontó nagygyűlését a Magyar Élet Mozgalom. A nagygyűlésen vitéz Imrédy Béla miniszterelnök is beszédet mond.

Miért megy Gafencu Belgrádba

Belgrad, január 31. (MTI.) Gafencu román külügyminiszter február 1. és 2-i látogatását jugoszláv részről érdeklődéssel várják. A román külügyminiszter útja kétségtelenül az új közép-európai helyzettel áll kapcsolatban. Belgrádban azt hiszik, hogy Gafencu már most bele szeretné kapcsolni országát a Dunamedence újjászervezésébe. A belgrádi megbeszélések alkalmával érinteni fogják a kiscsantán tolvábi fennállásának kérdését is, ami a mai helyzetben már alig indokolható. Mindamellett azt hiszik, hogy végleges döntést ez alkalommal még nem fognak hozni, hanem csak előzetes eszmecsereket fognak folytatni.

Különös ügy

Budapest, január 31. Kedden detektívek állították elő Jeney László 37 éves volt magánisztitűsét, aki egy bonyolult intellektuális bűnügy középpontjába került. A Nemzeti Önellösítési Alap, mint ismeretes, hónapok óta kisebb-nagyobb összegeket folyósít azzal a céllal, hogy egyesek egzisztenciát teremtsenek maguknak. Tízezer pengőt kapott innen Jeney is, aki azt az előterjesztést tette, hogy autószerkezetet nyit. A Nemzeti Önellösítési Alap vezetősége időnként ellenőri, hogy a folyósított összeget arra a célra fordítják-e, mint amire az illetők kapták.

Néhány nappal ezelőtt a Nemzeti Önellösítési Alap olyan körülményeket észlelt, melyekből arra következtetett, hogy Jeney talán nem fektette be a tízezer pengőt abba a vállalkozásba, amelyre kérte.

Miután ebben csalást láttak fennforogni, a rendőrségen is megindult a vizsgálat. Megállapították, hogy Jeney az elmúlt hetek során három autót vásárolt. Amikor kihallgatták a főkapitányság intellektuális osztályán, azt mondta, hogy a Nemzeti Önellösítési Alap által folyósított összeget az előírt célra fordította és ezért vásárolta az autót.

A rendőrségen most tisztázzák minden részletében a tízezer pengő novafordításának előzményeit és hátterét. Amíg ez a vizsgálat befejezést nyer, a nyomozás érdekében Jeney Lászlót a főkapitányságon tartják.

— Cáfollják a holland-belga katonai szövetség tervének hírét. Az „Evening Standard” című angol lap azt írta, hogy Hollandia a belga kormányának katonai szövetséget ajánlott fel, ezt azonban Belgium — semlegességi politikájára hivatkozva — elutasította. Brüsszeli hivatalos körökben kijelentik, hogy ez a hír teljesen alaptalan.

Baross Gábor lemondott, Zadravecz püspök lett a Tesz elnöke

Budapest, jan. 31. A TESZ kedden délután közgyűlést tartott. Néhány felszólalás után Szörtsey József bejelentette, hogy Baross Gábor képviselő visszavonult a TESZ elnökségétől és utódjául a közgyűlés egyhangúlag uzdóczy Zadravecz István ny. tábori püspököt választotta meg. Az új elnököt viharos lelkesedéssel fogadták. Elsőnek Szörtsey József köszöntötte, majd Hindy Zoltán üdvözölte a TESZ nevében. Uzdóczy Zadravecz István meghatót szavakkal köszönte meg az iránta megnyilvánuló osztatlan bizalmat.

recenben tartózkodik, hol elnököl az egyházkerület közgyűlésén, csütörtökön minden valószínűség szerint szintén kimegy a kerületbe.

A kisgazdapárt részéről báró Berg Miksa négy képviselőtársával indul ma Biharnagybajomban.

A Hungarista párt egészen szokatlan, nagyarányú agitációt folytat. Autókon egész sereg nyílaskortest ment le a kerületbe, hol egész héten át folyt a röpirat-háború. Különböző híresztelések kelnek szárnyra, általában a hangulat igen izgatott. Mint értesülünk, a rend fenntartására nagyobb számú karhatalom érkezik a választás napjára a kerületbe.

Isgalmas választási küzdelem Biharnagybajomban

Biharnagybajomban holnapután, csütörtökön lesz a választás. A kerületben, mint ismeretes, báró Vay László államtitkár a Nemzeti Egység Pártja programjával lép fel, vele szemben a Független Kisgazdapárt dr. Albrecht Ferencet, a Hungarista nyílaskortest pedig Csuka Lajos debreceni gazdálkodót léptette fel.

A választási mozgalom példátlan arányokat ölt. Mindhárom párt nagy erőfeszítéseket tesz. Báró Vay László támogatására igen sok egységspárti képviselő megy le a kerületbe, ahol vasárnap megjelent Antal István államtitkár is. Báró Vay László ma, szerdán Deb-

recenben tartózkodik, hol elnököl az egyházkerület közgyűlésén, csütörtökön minden valószínűség szerint szintén kimegy a kerületbe.

A kisgazdapárt részéről báró Berg Miksa négy képviselőtársával indul ma Biharnagybajomban.

A Hungarista párt egészen szokatlan, nagyarányú agitációt folytat. Autókon egész sereg nyílaskortest ment le a kerületbe, hol egész héten át folyt a röpirat-háború. Különböző híresztelések kelnek szárnyra, általában a hangulat igen izgatott. Mint értesülünk, a rend fenntartására nagyobb számú karhatalom érkezik a választás napjára a kerületbe.

Madrid ostroma megkezdődött

A köztársasági tábornok a háború folytatásáról beszél.

London, jan. 31. Az angol lapok jelentései szerint kedden reggel megkezdődött Madrid ostroma. A Franco-hadak tüzersege kedden a hajnali órákban megkezdte hadműveleteit a spanyol főváros ellen. A hajnali órák óta Madrid körül ágyudörgés hallatszik.

Az angol lapok haditudósítói jelentései szerint a katalonai frontszakaszon a nemzeti csapatok folytatják győzelmes előnyomulásukat.

London, jan. 31. Miaya tábornok táviratot küldött az Evening Standardnak. A távirat a következőképpen hangzik: **Madridot és a ránk bízott területeket sohasem fogjuk feladni**, ha csak el nem esünk valamennyien. Senki se higgye, hogy a háború hamarosan befejeződik, mert Barcelona elesett. A háború tovább tart.

Barcelona, jan. 31. Vich városát a nemzeti csapatok ágyutüz alá fogták. Az előőrsek kedden délben már 12 km-nyire közelítették meg a várost, amely az arevonal egyik legfontosabb közlekedési csomópontja.

Páris, január 31. A pireneusi határ mentén a spanyol menekültek nagy tömegekben özönlnek Franciaország területére.

A Matin jelentése szerint a hatóságok csak a legnagyobb nehézségek árán tudják visszatartani a

fegyverfogható köztársasági katonákat. Az országutak szigorú felügyelet alatt állnak, viszont a köztársasági hadsereg menekülői hegyi utakon és ösvényeken özönlnek francia területre. Prats de Molloban az ellenőrzés ellenére mintegy kétezer köztársasági katonának sikerült francia területre lépnie. A menekülteket leszerelték és két nap óta szigorú őrzet alatt tartják.

A Matin jelentése szerint a köztársasági hadsereg menekült katonái körében igen aggasztó szellem kezd lábrakapni.

A hatóságok zavargások kitörésétől tartanak és sürgősen a rendfenntartó erők megerősítését kérik. A helyzetet még nyugtalanítóbbá teszi az a körülmény, hogy a polgári és katonai menekültek körében járványos betegségek törtek ki. Prats de Molloból több tifusz esetet jelentettek. A menekültek elismiszerellátása is igen nagy nehézségekbe ütközik.

Perihus közelében a köztársasági haderő egy szétbomlott különítménye francia területen támadást intézett egy elszigetelt major ellen. A támadás részleteiről még nem érkeztek jelentések.

Negrin köztársasági miniszterelnök két nap óta több ízben francia területre utazott, hogy szemlét tartson a menekültek helyzetéről.

A gör. kath. papság az egyházi ukrán-terror uralom ellen

„Inkább a koncentrációs táborba megyünk, de nem tűrjük az egyházi ukrán-terroret!”

Isgalmas egyházi demonstráció színhelye volt Szolyva. Nyárády püspöki adminisztrátor Szolvára hívatta a ruszinszkói orosz irányzatú g. k. espereseket, akik előtt az ukrán egyházfő vázolta azt az egyházi irányvonalat, melyet a g. k. papságnak a jövőben követnie kell.

Kétszáz pap nevében Duliskovics szolyvai esperes válaszolt Nyárády felhívására és a követ-

kezőket mondotta:

— Meghajlunk a Szentatyá akaratát előtt, amikor Nyárády püspöki megbízottat fölének helyezte, de abba soha nem egyezünk bele, hogy népünköt a nyelvét elvegyék és a ruszín népünket idegen kultúra szolgálatába állítsák!

— Mint a nép hivatott vezetői kijelentjük, hogy ha ránk kényserítették az ukrán nyelvű egyházi szertartást és imakönyveket, úgy

inkább elhagyjuk családjunkat és paróchánkat és önként bevonulunk a koncentrációs táborba, hogy ezzel is demonstráljunk az egész kulturyilág előtt a ruszinszkói egyházi életben is fellépett ukrán-terror ellen!

Nyárády izgalomtól remegve hallgatta végig a nagyszámban összegyűlt papság gerinces, ontudatos állástoglalását és az enunciació után azonnal visszatért Husztra.

Duliskovics még magyarul szól a főpásztorhoz, aki tajtékzó dülvél válaszolt:

— Neruzomim magyarski! A szolyvai egyházi gyűlés következményei elé feszült várakozással tekint Ruszinszko egész közvéleménye.

Ukrán mese Hitlerről

Munkács, január 31. Az ukrán propaganda szelvény-hosszában azt híreszteli, hogy Hitler vezér és kancellár rangjára bejárta a ruszín falvakat s többi között Orhegyalján is járt, mert meg akart győződni a helyzetről.

Hazánkban élénkebb lett, főleg a szélső nyugati és keleti megyékben az északi szél. Egy-két helyen, így Kassán volt kisebb fűtő hőszállingózás. A hőmérséklet már a déli órákban is csak egy-két helyen érte el az öt fokot, egyébként sok helyen csak 2-3 fokkal haladta meg az olvadáspontot.

Jóslat: Élénk északi szél, változó felhőzet, néhány helyen inkább csak keleten kisebb fűtő eső vagy havazás. Éjjel mínusz 5 fok körüli fagy. A nappali hőmérséklet alig haladja meg az olvadáspontot.

Agyonverték a szomszédok

Az elmúlt év júniusában özv. Balogh Bálintné nyírmeggyesi lakásába be akart hatolni Szabo László napszámos. Az özvegy asszony segítségért kiabált, mire előrohantak a szomszédok, köztük Korodi Mihály is, aki egy bottal fejbévágta a napszámost. Balogh Bálintné is odasietett, aki viszont egy vasvillával vágott a már földön fekvő Szabo László fejére, aki a sérüléseibe belehalt.

A nyíregyházi törvényszék erős felindulásban elkövetett emberölés miatt Korodi Mihályt 2 évi fegyházra, özv. Balogh Bálintné 3 hónapi fegyházra ítélte.

Fellebbezés folytán az ügy a debreceni ítélőtábla elé került, ahol a Barankay-tanács Korodi büntetését 2 évi és 4 hónapi fegyházra, özv. Balogh Bálintné büntetését 5 hónapi fegyházra emelte fel.

Az ítélet ellen a vádlottak semmiségi panasszal éltek.

— Koporsóval tüntettek a londoni munkanélküliek. Londonból jelentik: A délután folyamán munkanélküli tüntetők csoportja fekete koporsót vitt a parlament elé, amelyet „Jól akarunk lakni” kiáltások kíséretében hordoztak körül. A rendőrök kitépték a koporsót a tüntetők kezéből és 7 tüntetőt előállítottak. Ugyanakkor a diákok és pacifista új csoportja „Fegyvereket a spanyol kormány-nak” kiáltással tüntetett a Ház előtt.

Herceg Odeschalchi Miklóst a debreceni törvényszék 2000 pengő pénzbüntetésre ítélte halálos autógázolás miatt

A herceg nem nyugodt ott meg az ítéletben

Debrecen határában, hét kilométernyire a várostól a múlt év október hó 9-én herceg Odeschalchi Miklós autójával halálra gázolta Varga Gábor debreceni cipésmestert, aki feleségével együtt az országúton igyekezett hazafelé, felesbe munkált, véleményes földcséjéről. A nagy sebességgel szárguldo autó este 6-7 óra között ért az országútnak a helyébe, ahol a házaspár haladt. Az autó fényszórója hátulról világította meg a házaspárt. A kanyarodóból előszárguldo autótól a házaspár megriadt, de azért a férfi nyugodtabb maradt és a baloldalon haladt tovább. Felesége azonban az útnak a jobboldalára akart átszaladni és a férje kezét megragadva húzta maga után. A férj nem ment át az úton, maradt a baloldalon. A felesége átszaladt a jobboldalra, majd zavarodottságában visszaszaladt a baloldalon. A felesége átszaladt a jobboldalra, majd zavarodottságában visszaszaladt a baloldalon maradt férjéhez. Az autót vezető herceg látva az úton haladó házaspárt,

tülkölt és fékezett is, de nem tudta már megakadályozni a gázolást és elítélte Varga Gábort, aki eszméletlenül került el az országúton.

A herceg és a kocsiában vele lévő inas, Bálint István autóra tették Varga Gábort és elindultak vele a klinikára, hogy minél gyorsabban kapjon orvosi segítséget. Vargánét is az autóból akarták ültetni, de Vargáné kijelentette, hogy nem megy, mert előbb a szétzóródott csomagot szedi össze. A keresgélest nem várták meg és így vitték egyedül a férfit a klinikára autóból. Vargáné azután összeszedte a csomagot, tíz eső kukoricát és egy tököt. A klinikán megállapították, hogy Varga súlyos belső sérülést szenvedett és el-tört egy nyakcsigolyája is.

A halálát a nyakcsigolyatörés és bélépedés okozta.

A vádirat ismertetése után a bíróság kihallgatta herceg Odeschalchi Miklóst, aki nem a szokásos vádlottak padján, hanem támlás székben ült a bíróság előtt. A fiatal herceg dr. Fövényessy Sándor tanácselnök kérdése nyugodt hangon tette meg vallomását. Hangoztatta, hogy **nem érzi magát bűnösnek, mert az utójával az általa megszokott, rendszer 80 kilométeres sebességgel haladt**

és ezt a sebességet még csökkentette is a kanyarba való befordulásakor, tehát nem is volt a kocsijának nagy sebessége, mikor a házaspár feltűnt előtte az országúton. Minden **baj nélkül tovább rohoghatott volna, ha nem szaladgálnak egyik oldalról a másikra.**

A gázolásért nem ő a felelős, hanem az elhalt felesége inkább, aki nem maradt egyoldalón, hogy az autó el-szubanhatott volna mellettük, hanem átszaladgált az úton. Éles, erős reflektora világította az utat és jelzést is adott le idejében.

Vallomása megtevése után a herceg leült a székre és hallgatta a tanúki-hallgatásokat, szakértői véleményeket. A bíróság elsőnek az elhalt cipész özvegyét kérdezte ki, aki határozottan állította, hogy **az autó olyan nagy sebességgel és világossággal robant rájuk, a teljesen néptelen országúton, hogy teljesen megzavarodtak.**

Az autó elől csupán kitérni akartak. Nem szaladgált vissza az országúton, csak akkor tért a baloldalra ismét, mikor az autó elment, hogy megnézzék, mi történt férjével.

Férje haláláért egyedül az autó vezetőjét okolja, aki szerinte vi-

gyázatlanul és igen nagy sebességgel robant elő a kanyarból.

Bálint István inas azonos vallomást tett a gázolás körülményeiről, mint a herceg.

Des Combes Henrik műszaki tanácsos, törvényszéki szakértő véleményében megállapította, hogy a herceg az autóját 100-110 kilométeres sebességgel vezette, tehát veszélyes sebességgel olyan helyen, mely sűrűn lakott terület és forgalmas útvonal közel a városához.

Ha kevesebb sebességgel halad az autó, kikerülhetett lett volna a gázolás.

Dr. Paksy István ügyész kérte a bíróságot, hogy

büntesse meg a herceget a gondatlanságból okozott emberölés miatt.

A herceg már kétszer volt elítélve, egyszer teljesen hasonló esetért. Megállapította az ügyész, hogy veszélyes sebességgel haladt az autó. Az emberi élet védelme megkívánja, hogy

inkább állítsák le a gyors motorokat, semhogy embereket gázoljanak halálra,

mert az emberi életnél nincs drágább ezen a világon.

Dr. Jankó András a sértett nevében bejelentette, hogy anyagi kártérítési követelését polgári úton érvényesíti.

Dr. Porkoláb Károly ügyvéd részletesen ismertette a per anyagát és vitatta, hogy a szakértő által megállapított 100-110 kilométeres sebessége meg lett volna az autónak a kanyar után, mert lehetetlen technikailag, hogy 80 méteres úton gyorsítsák fel a motort 70 kilométerrel 110 kilométerre, ehhez a gyorsításhoz legalább 150 méteres út kell. Beszélt arról, hogy a gázolás 10 méter széles úton történt, tehát ha nem cicáznak a közeledő autó előtt, akkor nem történik semmi baj, akár milyen sebessen halad az autó, mert kényelmesen elrohoghatott volna a házaspár mellett, ha azok nyugodtan maradnak.

Kérte a bíróságot, hogy mentse fel a vádlott herceget a vád alól.

Az országút nem volt forgalmas abban az időben, csak a házaspár ment a széles út egyik oldalán, tehát nem volt indokolt, hogy lassan haladjon az autó. Ilyen körülmények között nem kell terhére írni a vádlottnak, hogy sebesebben vezette autóját. Az előző büntetések évekkel előbb váltak jogerősökké, azóta nem követett el újabb bűnselekményt a vádlott, most sem kerül a vádlottak padjára, ha a házaspár nyugodtan halad tovább az úton. Az autó sebessége a lefékezés után az elütés pillanatában már 20 kilométeres sebességgel haladt, tehát a vezető mindent megtett, amit csak hasonló körülmények között autóvezető megtehet.

Rövid tanácskozás után a bíróság kihirdette az ítéletet, melynek értelmében megállapították a bűnösségét a hercegnek és

elítélték 2000 pengő pénzbüntetésre, mely 20 pengőként egynapi fogházra váltható át.

Köteles megtéríteni a bűnügyi költségeket. Az autóvezetéstől való eltiltást nem mondta ki a bíróság. Az ítélet indokolása szerint gondatlanságakétségtelenül megállapítható, mert forgalmának tekintendő úton olyan sebességgel haladt, hogy a gyors megállítás már nem volt lehetséges. Ha kevesebb sebességgel vezeti autóját, akkor elkerülhető lett volna a halálos gázolás. Megállapította azt is a bíróság, gondatlanul járt el a Varga házaspár is, amikor az úton zavarodottságukban bizonytalankodtak, ezt a magatartásukat a vádlott javára eny-

hítő körülményül mérlegelte a bíróság. A pénzbüntetést, mint az indoklás mondja, a vádlott vagyoni viszonyaival arányban állónak állapították meg. A vádlott jövőbeni magatartására kedvező hatást vár a bíróság az ítélettől.

A büntető per után megindul a polgári per az özvegy részéről a herceg

ellen kártérítésért. A herceg védője már bejelentette, hogy átengedik a szavatossági biztosítás 5000 pengőjét az özvegy javára, ha a biztosító hajlandó annak kifizetésére. Hangsúlyozta különben a herceg védője azt is a tárgyaláson, hogy a herceg nem akar kibujni a vagyoni kötelezettség alól és nem azért védekezik, hanem csak azért, mert nem érzi magát bűnösnek.

Az elítelt hercegnek különben néhány ezer hold földje van és azonkívül havonta néhány ezer pengő készpénzjévedelme.

Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, az elítelt nem.

Ostromállapot Ruzsinszkóban

Husztról kerülő úton érkező jelentések szerint a Ruzsinszkóban dúló embertelen, lelki-terror, most a választások előtt tetőfokra hágott. Minden öslakós, demonstratív megnyilvánulást a fegyveres ukrán terror-alakulatok elfojtják, ugyanakkor a katonai hatalom Prehala tábornok vezetésével kíméletlen harcra indított a Sieszervezet ellen, mely Volosinek uralmának fegyveres aláátamasz-

tására szolgál.

A ruzsinszki terror-uralom végnapjairól a következő újabb jelentések érkeztek:

A nap-nap mellett megismétlődő Prehala-ellenes demonstrációk letörésére a tábornok miniszter Ruzsinszko egész területére a választások napjáig, febr. 12-ig, elrendelte az ostromállapotot.

Egy ukrán tanító meggyilkolt egy ruszin felke.öt

A ruszinok és magyarok lázongása a szörnyű elnyomatás ellen, Ruzsinszko-szerte tart. Zdenovo község lakosságát borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság tartja izgalomban.

Az egyik ruszin felkelőt, aki nyíltan agitált Volosinek és a Sies ellen, a csendőrök elfogták. Erre megjelent a község Szueta nevű ukrán tanítója, az ottani terror-szervezet vezetője és „kölesönkerte” magának az elfogott lázadót.

Szemtanuk elbeszélése szerint az ukrán tanító először

kiverte a szerencsétlen ember mindkét szemét, majd a csendőröktől kölesönkért fegyverrel agyba-főbe verte áldozatát, aki szörnyű kínok között ki-szenvedett.

Az ostromállapot dacára, az ös-

lakos ruszin lakosság nem „nyugszik” és tüntet Volosin-Révay terror-választása ellen. A Huszt mellett fekvő Iza községben szombat este véres összetűzés támadt a lakosság és az ott szervezkedő Sic-banda között. Az orosz irányzatú lakosság kapával, kaszával „felfegyverkezve” támadta meg a huszti terror-különítmény tagjait és kiverte a faluból. Az összetűzésnek 6 súlyos sebesültje van.

A turja-bisztra-poroskói útvonalon több ezer köbméter tüzifa van felhalmozva.

Elmult éjszaka ismeretlen tettesek a tüzifarakományt felgyújtották.

Hivatalos jelentés szerint 3500 köbméter fa a tűz martalékán esett. A vizsgálat szerint a Turja-völgyében „ruszin-szabotázs” folyik, melynek letörésére Volosinek 500 Sic-tagot vezényeltek ki.

Merénylet egy katonavonat ellen

Több halott, sok súlyos sebesült.

A forrongó ruzsinszki lakosság indulata nap-nap mellett különböző akciókban robban ki. A poroskói nagy erdőtűz után, ismeretlen tettesek merényletet követtek el a perecesenyi, zsufolási megölt katonavonat ellen.

A vonat Berezna felől érkezett Pereceseny állomásra, amikor a mozdony alatt robbanás történt,

A mozdony után következő vagonok a töltésre fordultak és a vagonokban ülő katonák közül többen súlyosan megsebesültek. Három halottról szól a bizalmas jelentés.

A negyedik vagonban civilek és iskolásgyermekek ültek. Az összetört ablakoktól és üvegszilánkoktól 16 utas sérült meg.

Olasz lap az ukrán kérdésről

Róma, január 31. A *Voce d'Italia* részletes jelentésben számol be a rutén kérdés újabb alakulásáról és a ruszinföldi magyar kisebbség helyzetéről és ezzel kapcsolatban a következőket írja:

Amikor Csehország kérdését megoldották, úgy látszott, hogy minden igazságtalanságot és visszaélést megszüntettek. Ez azonban nem így történt. Új ellentét merült fel, amelyet úgy szoktak nevezni, hogy *ukrán kérdés*.

A lap ezután részletesen ismerteti a ruszin kormány eljárását a magyar kisebbségekkel szemben és hangsúlyozza, hogy a magyar kö-

vélemény nem türeli, hogy egy kis tartományi miniszter nagyszámú hóbortja miatt magyar fajtestvéreit ilyen súlyos sérelmek érjék.

Véres összeütközés

Ungvár, január 31. Ideérkezett hírek szerint a Huszt melletti Iza községben szombaton este véres összetűzés volt az öslakosság és a Sieszervezet tagjai között. A lakosság kapával, kaszával támadta meg a huszti terror-különítmény tagjait és kiverte őket a faluból. Az összetűzésnek hat súlyos sebesültje van.

A státusrendezés kapcsán megtörtént a városi tisztviselők kinevezése

A kinevezett tisztviselők letették az esküt.

Dr. Kölcsey Sándor polgármester által tegnap délelőtt kinevezett tisztviselők délelőtt egy órakor ünnepélyes eskütételre gyűltek össze a tanácssteremben. Poroszlay László tanácsnok olvasta fel az eskümintát és az ünnepélyes aktszám jelen volt dr. Csölca László h. polgármester, míg a tisztviselők az esküt Zöld József h. polgármester kezébe tették le.

Az ünnepélyes aktszám után Zöld József h. polgármester intézett beszédet a tisztviselőkhez:

— Kedves Kartársak! Ez a kinevezési lista hosszú és érdemes szolgálatnak a jutalmazása kívánt lenni, miután meg vagyunk győződve mindnyájan arról, hogy önök valamennyien odaadó, hűséges és kitartó szolgálatot teljesítenek és teljesítettek és teljesítenek azok is, akik a körülmények kényszerítő ereje folytán ebből a kinevezési listából kimaradtak. A polgármester úr szolgálatai között mindenféle hivatali teendőit is számítva talán ez a legkeservebb és legnehezebb, a kinevezések teljesítése, azon egyszerű oknál fogva, mert minden jogos igényt nem tud kielégíteni. Arra kérem azokat, akik kimaradtak a kinevezési listából, ne vesztik el kedvüket, tartsák meg szorgalmukat abban a biztos meggyőződésben, hogy a jól végzett munka jutalma előbb-utóbb megterem.

— Akik pedig most kinevezést kaptak, azoktól csak azt kérem, hogy amit itt a mindentudó és mindentudó Isten előtt esküdtek: teljesítsék híven kötelességüket lelkiismeretesen és pontosan és én keresztyén lélekkel hiszem, hogy a Gondviselés áldása az így végzett munka után nem fog elmaradni.

A nagy tetszéssel fogadott beszédre Dobi Lajos adóhivatali tisztviselő válaszolt.

— Köznapi ruháinkban, de ünneplő szívvel siettünk ide, hogy a törvény előírta esküt kinevezetésünk folytán letegyünk. Méltóztatásuk megengedni, hogy mindnyájunk nevében a bennünket ért kiüntétést — ezt kell mondanom — hálás szívvel megköszönjem, megköszönjem munkaadó gazdánknak, Debrecen törvényhatóság városának, megköszönjem a törvényhatóságot képviselő mindazon előjáróinknak, feljebbvalóinknak, — akik kinevezetésünk körül ténykedtek, eljárak. Polgármester-helyettes úr biztató szavai, melyek az imént elhangzottak, kétségkívül nagy mértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy eddig is hitünk szerint tisztességgel, becsülettel, magyar lélekkel végzett munkánkat a jövőben, ha lehet, még nagyobb odaadással, magyarabb lélekkel, nagyobb tisztességgel fogjuk el látni kenyéradó gazdánk javára, magyar hazánk dicsőségére és boldogulására.

— Kinevezetésünket mindnyájunk nevében hálásan megköszönöm.

A kinevezettek névsora a következő:

Adógyakornokok lettek: Dobi Lajos, dr. Bán Géza, Szatmáry Elemér, Tóth Lajos, Mogyoróssó Győző, Kelen Jenő, Balogh István, Szekeres András, Könyves Tóth Mihály, Virág Gyula.

Állandósított napidíjasok lettek: Halász Gyula, Bogdán Zoltán, Csabai József, Veress Géza, Gáthy Károly, Kéthő Gyula, Kovács Béla, Czeglédi Gyula, Gulyás Sarolta, Jégh István, Koczka Erzsébet, Vörös Ilona,

Szemere Miklós, ifj. Vargha István, Tőkés Lajosné, Szítha Margit, Erdélyi Ferenc, Bagossy Magda, Papp Vilma, Arady Gizella, Bonyhai Lajos, Bistey Balázs, Hevesi István, Nagy József, Leitner Viktor, Mamusich József, dr. Márton Pál, Patay István, dr. Szilágyi Gábor, dr. Baranyi Sándor.

Ideiglenes napidíjasok lettek: Filep Endre, Kovács Andor, Sági István, Juhász Sándor, Arany András, Fábry Béla, Sallay Zoltán, Háló Kornél, Némethy Ferenc, Kovács András, Péterfy Gyula, Dóza Ernő, Deák Sándor, dr. Nagy Béla, Czebe Lajos, Kovács Lajos, Katona Béla, Patak Béla, Báthory László, Papp Sándor, Juhász Dezső, Nosztray István, Rigola Lajos, F. Szabó Lajosné, Várady Sándor, Bíró Sándor, Sebők Lajos, dr. Szilassy Gyula, dr. Mészáros Sándor, dr. Bíró Sándor, dr. Balogh István, dr. Kertész Béla, dr. Vadász Sándor, dr. Borsay Miklós, Bellé Lajos, Balla István, Kerpely Dénes, Bod Etelka, Balogh Gizella, Májor Jánosné, Zs. Molnár Ibolya, Matthesz Imre, Báthory József, Baliz Lajos, Leszky Margit, dr. Csűrös Tibor, Riesz Ilona, Czaban Dánielné, Kerékgyártó István, Schepel Béla, Kapusi Imre, Bereczky Sándor, Kovács Erzsébet, Szűcs Vilma, Mohácsy József, Rankay Gyula, Takaró Sándor, Simay Tivadar, özv. dr. Nagy Istvánné, Blattner Béla, Fehér Mihály, Fejér György, dr. Csoboth István, Balogh Lajosné, Szombathelyi Gyula, Jakó Imre, Jávorszky Erzsébet, Albert Viola, Szabó Lajos.

ÁDOB I. alkalmazottá neveztek ki: Lahosinckzy Viktort és dr. Györfy Tibort.

ÁDOB II. alkalmazottak lettek: Till Ernő, Rimóczy Gábor, Radvánszky István, Pulay Erzsébet, Ludmann Lajos, Taróczy Erzsébet.

Fogyasztási adóellenőrök lettek: Háromy József, Szilágyi László, Bodó Ferenc, Mányák József, Kovács József, ifj. Matura József Buday Mihály, Pásztor Traján, Páll István, ifj. Szele Lajos, vitéz Hódossy István, Kubinyi Ferenc, Hornyatek István, Szabó Gyula, dr. Szabó Miklós, Pethő László, Szőke József, Cziező Zoltán, Hancz János, Galló István, Szekerka Béla, Juhász Ferenc, Blattner Gyula, Farkas Antal, Jeger Imre, Szathmáry Károly, P. Szabó Mihály, Marján Gábor, Kassay Farkas József, Orbán Ignác.

Helypénzsedők lettek: Jakab Árpád, Jávorszky László, Bricscha János, Antal Mihály, Balázs Sándor, Holó Sándor, Kovács János, Kapros László, Nagy Ferenc, Pásztor József, Magyar Dezső, Bárány József, Balogh István, Nagy Sándor, Háj József, Molnár Sándor, Csapó Mihály.

Részvénytársaság lett az osztrák dohányjüvedékből

Németországban nem létezik dohányjüvedék. A dohányipar magánkezekben van, az állam csak a dohányárakra és a feldolgozott dohányra vet ki egy bizonyos, nagyobb adót és ellenőrzi a külföldi dohányok feldolgozását. Ezzel szemben az osztrák dohánygyártás illetőleg a dohányfeldolgozás állami monopólium volt. A birodalom nem szüntethette meg azonnal az osztrák dohányjüvedéket, hiszen előbb meg kellett találni a helyes megoldást. Most az osztrák dohányjüvedék véglegesen megszűnt és az egész dohányipart egy részvénytársaság vette át, azaz a különbséggel, hogy a részvényeket nem engedték át a magántőkének, hanem maga a német állam vette fel az egész részvényjüvedéket.

A tiszántuli ref. egyházkerület ma rendkívüli közgyűlést tart

A tiszántúli református egyházkerület ma rendkívüli közgyűlést tart dr. Révész Imre püspök és báró Vay László miniszterelnökségi államtitkár, főgondnok elnöklésével.

A közgyűlést megelőző napon a Kollégium igazgatótanácsa, az előkészítő bizottság, a missziói bizottság s még korábban az intéző-

bizottság tartott ülést.

Tegnap délután az esperesi esztergomi értekezletet tartották meg, amely mindig megelőzi a kerületi közgyűlést.

A közgyűlés tanácskozása reggel 9 órakor kezdődik s egész délelőtt tart, délután 3 órakor pedig bírósági ügyeket tárgyalnak.

Koncz Aurélné, ki 30 ezer szülőt ismert meg, beszélt a szülő-típusokról

Gramantik Margit a magyar nő nemzetvédelmi feladatairól tartott előadást.

A MANSz Anyák Iskolájának kedden volt utolsó előadása. Az ezévi ciklust különösen nagy érdeklődés kísérte, az előadásokat nagyszámú, illusztris közönség látogatta. A legteljesebb elismerés illeti a MANSz vezetőségét az Anyák Iskolájának megrendezéséért és különösen ki kell emelni dr. Bacso Jenőné munkálkodását, aki fáradhatatlan buzgalommal vitte sikerre ezt az iskolát.

A tegnapi napon özv. Koncz Aurélné ny. főigazgató »Szülő-típusok« címen tartott igen értékes és érdekes előadást. A megjelent közönség soraiban ott volt báró Vay Lászlóné is, akit dr. Bacso Jenőné meleg szavakkal üdvözölt, mint a debreceni MANSz volt díszelőnökét.

Koncz Aurélné a példák egész sorával illusztrálta előadását. Tizenöt ezer bizonyítvány alapján 15 ezer, illetve 30 ezer szülőt ismert meg igazgatói működése alatt és gazdag tapasztalatai alapján osztályozta a szülőket különféle típusokba. Az iskolabarátok típusa a leggyakoribb, de nagyszámú vannak iskolaellenes típusú szülők is. Ez utóbbinak egyik alfaja az iskolát eszeríltető anyai típus, az örökké elégedetlenkedők. Egy másik típus a hiú anyák osztálya, akik szinte megkövetelik, hogy gyermekük az iskolában a legelső legyen és e cél elérésére még illegitim eszközökhöz is folyamodnak. Ez a szellem később az életben nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy az állásokba nem a tudás, hanem a protekció alapján veszik fel az embereket a nemzet kárára. Vannak túlterhelésről panaszkodó anyák inkább a felsőbb társadalmi osztályokban és követelték a szülők típusa az alsóbb néprétegekben inkább. Előadásából azt a következtetést vonta le, hogy mindezeket a hibákat a nemzet érdekében ki kell küszöbölni.

Nagy tapssal fogadott fejtegetése után Gramantik Margit tanárnő, a MANSz országos központjának képviselője »A magyar nő nemzetvédelmi feladatai« címen tartott szélesvonalú előadást. A harmadik ezredévet — mondotta — minden nép biztosítani akarja a maga számára, ezt kell tenni nekünk is. Mint külföldön, Magyarországon szintén bevezetik a nők kötelező munkatábori szolgálatát. A magyar nő ebben nem fog alul maradni más népek asszonyai mellett, a nemzetvédelem azonban nem a háborúval kezdődik, a nőt arra kell megtanítani, amit egyedül ő képes elvégezni, hogy békében és a családban biztosítsa a messze jövőjét. Ez a nő igazi feladata. Az elszakított magyarság sorsának példája rá kell, hogy ébressze a magyar nőt igazi hivatására, az anyaságra, a munkatáborok, nők katonai szolgálata és a választójog mellett.

Több javaslatot olvasott fel és kormányrendeletet sürgetett több-

bek közt arra, hogy a nő jelentőségét a férfi hősiességgel egyenértékűnek nyilvánítsák, a leányifjúság — megfelelő tanfolyamok elvégzése után — örök hűséget tegyen a nemzet mellett.

A nagy tetszéssel fogadott előadásokért dr. Bacso Jenőné mondott köszönetet. A MANSz Anyák Iskolája pénteken kávédelutáni körében vitatja meg az ezévi ciklus anyagát, melyre a vezetőség meghívja az összes előadókat is.

Nagy érdeklődés az Iparos-bál iránt

Az utóbbi napokban mind többben jelentkeznek telefonon és személyesen az Iparos Bál bálírodájában (Ipartestület), mikoris meghívók szétküldését kérik. A bálbizottság bár a meghívókat már szétküldte, azonban, ha valaki nem kapott és arra igényt tart, szíveskedjék-e szándékát a bálírodában sürgősen bejelenteni. Egyébként a bálrendező bizottság városunk minden iparosát és az érdeklődő közönséget szeretettel meghívja annál is inkább, mert a bál rendezése a jótékony cél mellett az iparosok összefogását és az összetartozandóság érzését kívánja ápolni. Mint már közöltük, a bál programját már megállapították és azt, hogy a bál pontosan 9 órakor kezdődik, kívánatos és a rendező bizottság kéri is, hogy este 9 órára lehetőleg mindenki jelenjék meg, hogy láthassa a magyarruhás hölgyek és az első bálzóók bevonulását, valamint a táncbemutató csoport gyönyörködő táncbemutatóját. Páholyjegyeken kívül személy- és családjegyek már előre kiválthatók a felesleges torlódás elkerülése végett az ipartestületi működő bálbizottsági irodában.

MERANO SZÁLLODA

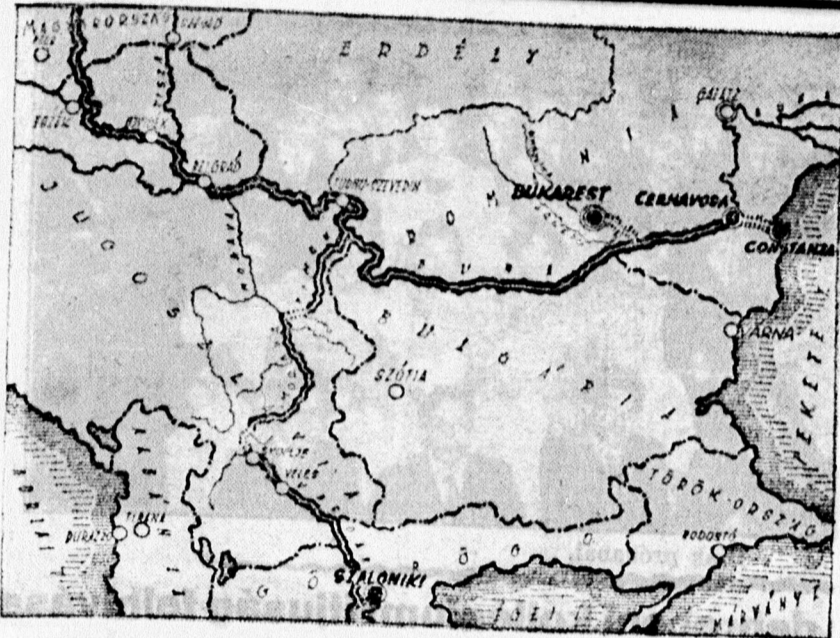
Budapest, IV., Bécsi ucc 2.

Exkluzív belvárosi családi ház.

Propagandaárak kizárólag belvárosi utasok számára. Kifogástalanul berendezett, hidegmeleg folyóvizet, központi fűtéses szobák:

Egyágyas	5.—
Kétágyas	8.—
Egyágyas	8.—
Kétágyas	14.50

Szobát ajánlatos előre rendelni.

A németek hatalmas csaforna-ferve a Balkánon

Egy ötven kilométeres csatornával 275 kilométerrel rövidítenék meg az utat a Fekete tengerhez. — Duna csatorna a Földközi tengerbe.

Beszámoltunk már arról, hogy Németország milyen nagyarányú utépítéseket csinál és milyen csatornákkal akarja összekötni országa belsejét a Fekete-tengerrel, az Északi és Keleti-tengert a Fekete-tengerrel.

A németek csatornatervei érhető, hogy Romániában is nagy érdeklődést keltettek. A románok be akarják kapcsolni Bukarestet is a várható nagy forgalomba és azt akarják, hogy

az Északi és Keleti-tengerről jövő hajók eljuthassanak a román fővárosba is.

Terveket dolgoztak ki nagyszabású kikötőépítési munkálatokra és már ki is szemelték a Dambovic-folyó partján a rakpartok helyét.

A román fővárosnak modern kikötővé való kiépítése már régi terv, viszont egy másik új tervezet magának a Dunának akar új medret szabni Romániában. A most kidolgozott tervezet szerint csatornát építenének Cernavoda és Constanza között. A csatorna ott ágazna ki a Dunából, ahol a Duna szinte derékszögben észak felé fordul, hogy azután Gadacón és Braílán keresztül érje el a Fekete-tengert.

A Cernavoda—Constanza közötti csatorna mindössze ötven kilométer hosszú lenne, viszont 275 kilométerrel rövidítené meg az utat a Fekete-tengerig.

Románia szempontjából mindenestre azzal a hátránnyal járna a Duna folyásának megrövidítése, hogy Galatz és Braila, amelyek jelenleg Románia legnagyobb gabonaexport kikötői, halálra lennének itelve.

Óriási nyereséget jelentene ezzel szemben a terv keresztülvitele Constanzára nézve, amely így nemcsak Románia legfontosabb kikötője lenne, hanem vezetészerepre tenne szert az egész Fekete-tengeren.

Constanza ezzel kapcsolatban egészen új kikötőt kapna. A városból 11 kilométerre északra, közvetlenül a tengerpart mellett, a Tasaul-tó fekszik, amelyet csak egy keskeny földszáv választ el a tengertől. Ezt a földnyelvet átvágják és így közvetlen összeköttetést teremtenének a tengerrel. A Tasaul-tó medencéje szolgálna azután Constanza új kikötőjéül.

Már meg is kezdődtek a munkálatok a Tasaul-tó és a tenger össze-

kötésére. A régi kikötő a Fekete-tengeren dúló nagy viharok idején megközelíthetetlen és a tengeri hajók nem tudnak kikötni és nem tudnak elindulni. A Tasaul-tól medencéjében kiépítendő kikötőt ezzel szemben a hosszú földnyelv kitűnően védené a viharokkal szemben.

A németek egy még ennél is merészebb tervet dolgoztak ki: a Dunát a »Levante-csatorna« megépítésével közvetlenül a Földközi-tengerrel akarják összekötni. A német tervezet csatornát akar építeni Jugoszláviában, amely a Duna egyik déli mellékfolyója, a Timokon keresztül vezetne dél felé. A Timokot csatornával egybe akarják kötni a Moravával, majd újabb csatornát akarnak építeni a Morava és a Vardar között. A Vardar, mint ismeretes, Szaloniki közelében az Egei-tengerbe ömlik.

A németek »Levante-csatornája« sokezer kilométerrel rövidítené meg az utat és felelőssé tenné a Dunán közeledő hajók számára a Fekete-tengeren és Márványtengeren keresztül vezető óriási kerülőt.

A cernavoda—constanzai csatorna megépítésére, valamint a constanzai új kikötő megnyitása mégis kifizetődő vállalkozás lenne, mert a németek a Fekete-tengeren és a Dunán keresztül akarják lebonyolítani egész forgalmukat Kis- és Közép-Azsiával.

5 évi börtön, súlyos pénzbüntetés árdrágításért

Budapest, január 31. A büntető-törvényszék mint uszorabíróság Dorosy Dezső tanácselnök vezetésével többnapos zárt tárgyalás után meghozta Verő Gyula és büntársainak árdrágító bűnperében az ítéletet.

Az uszorabíróság mind a négy vádlottat bűnösnek mondotta ki folytatólagosan elkövetett közérdeket súlyosan veszélyeztető árdrágító visszaélés bűntettében s ezért Verő Gyulát 5 évi börtönre, 20.000 pengő pénzbüntetésre ítélte és 50.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte, Verő Györgyöt 5 évi börtönre és 2000 pengő pénzbüntetésre ítélte és 5000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte.

Weisz Ferenc kétévi börtön és

10.000 pengő pénzbüntetést kapott, azonkívül 20.000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a bíróság. Ökrös Lajost ötévi börtönre és 5000 pengő pénzbüntetésre

ítélték és kötelezték 5000 pengő vagyoni elégtétel megfizetésére.

Az ítélet indokolását a nyilvánosság kizárása mellett hirdette ki az elnök. Az ítélet nem jogerős.

Az Olasz Kulturintézetben

februárban kezdődő félévre beiratkozni mindennap lehet. Az új tanfolyamok heti 3 órában lesznek megrendezve: szerda, csütörtök, szombat 6—7 óráig. Kellő számú jelentkező esetén a haladóknak még két fordítási és levelezési órájuk lesz, szerdán és szombaton 5—6 óráig. Minden hétfőn és csütörtökön este 7—8 óráig pedig olasznyelvű előadás. A beírt hallgatóink számára márciusban és ápr-

ilisban nagyszabású hangversenyt rendezünk. Az állandóan bővülő könyvtár számos folyóirattal, napilappal egész nap nyitva. Ezúton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét a ma este hat órákor kezdődő magyar nyelvű előadásra, amelynek a tárgya: A spanyol háború és az olasz legionisták szeleme. — Hatvan uca 2. szám. Telefon: 12-04. szám.

Gafencu román külügyminiszter elutazott Belgrádba

Bukarest, január 31. Gafencu külügyminiszter kedden elutazott Belgrádba, ahol két napot fog tölteni és tárgyalni fog Sztojadinovics miniszterelnökkel. Ezek a tárgyalások összefüggésben álla-

nak a kisantant konferenciájának tárgysorozatával, amely február 12-én fog összejárni Szinjafában. A román külügyminiszter szombaton tér vissza Belgrádból.

Meghalt Tamássy táborszernagy, Przemysl hős védője

Fogarasi Tamásy Árpád ny. a. táborszernagy, valóságos belső titkos tanácsos a kedde virradó éjszaka egy órákor Budapesten meghalt.

Midőn a 2. lebergi esata után a galiciai harcok nagy részét ki kellett őríteni, Tamásy hadosztályára hárult az a nehéz feladat, hogy a 3. hadseregnek a Sia-hidakon és Przemyslen át biztosítsa utóvéd állásában a visszavonulást. Így került Tamásy a 23. gyaloghadosztállyal ennek a visszavonulásnak befejezése után Przemysl várába.

Tamásy rendkívül erős egyénisége azonnal ráütötte bélyegét az

egész várra, amely benne látta a vár támadó szellemét. Rajongó magyar lelke rögtön felismerte azt a nagy felelősséget, amely reá hárult abból, hogy a vár harcoló csapatainak 60 százaléka magyar volt. Rögtön úgy érezte mindenki, hogy ő a magyar védőrség vezére. Csapatai 18 nagyobb kitérőst hajtottak végre, melyekből nyolcat maga vezetett.

Az októberi erőszakos támadás visszaverése mellett — amelyben szintén jelentékeny része volt a Tamásy-hadosztály csapatainak — ezeknek a kitérőseknek köszönheti Przemysl vára legendás hírnevét.

Shvoy püspök a kiéleződött világnézeti harcról

Shvoy Lajos székesfehérvári megyéspüspök idei I. számú pásztorlevelében részletes beszámolót ad egyházmegyéjének elmúlt évi eseményeiről.

A kimerítő beszámoló után így végezi főpásztori szótátát:

— Már-már végére értünk a kettős szentévek, amikor Szent István esodát művelt. Csodálatos karácsonyi ajándékot adott népének. Az a rengeteg imádság, amellyel az elmúlt év folyamán ostromoltuk az eget és az Oltári-szentséget, ime erőt adott, segítséget nyújtott a Szent Király könyörgésére az eucharisztikus Ur Jézus: visszaadta ezeréves drága hazánk egy részét.

— Az elmúlt esztendőben — írja továbbiakban a püspök — ugyancsak kiéleződött a világnézeti harc a kereszténység és a modern pogányság között.

— Ez a harc életre-halálra megy, csak úgy, mint Spanyolországban. De nem oly nyíltan; inkább a szellem fegyverével az ifjúságon keresztül. A katolikus egyházat úgy állítják az ifjúság elé, mint a legnagyobb gonosztevőt és a kereszténységet, mint a legsötétebb butaságot. Az egyház szemére vetik, hogy erköletlenül és ugyanakkor a fiatalságot a legcsekélyebb erkölcsi törvények ellen uszítják. Mintha a nemzeti és szociális élet megújulásához a vallás akadály volna és az egyetlen ut-

az istentelenség lenne. Ez a nagy fanatizmussal vívott harc könnyűen itt lehet, vagy talán már itt is van a mi portánkon. Nemrég hallottam, hogy az egyik sváb falunkban a felvezetett fiatalok a haldoklóhoz szentséget vívó papot gyalázta, pfujozta.

— Ezzel a veszedelemmel szemben elsősorban a papságnak kell felvenni a fegyvert. De ne felejtsük: világnézet ellen csak világnézettel, szellem ellen csak szellemmel, fanatizmus ellen csak lángoló hit erejével lehet harcolni.

A modern pogánysággal szemben csak az átél, lelkes hit, feddhetetlen, egyszerű, tiszta élet és a martíromságig menő áldozatos szellem veheti fel a versenyt. Ahaj felüti fejét ez a tüzvésznel is nagyobb veszedelem, minden erőnkkel vegyük fel a harcot! A komün pokla után még egy ilyen poklot nem bírna el drága hazánk. Ha minden erőnkkel megfeszítve dolgozunk és imádkozunk, szentül hiszem, velünk lesz az Isten és nem suhogtatja meg felettünk kegyetlen ostorát.

— Meghülésnél és náthaláznál legel egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz gyakran igen jót tesz, mert a gyomorbelesatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig fokozott anyagcserét és kletégté emésztést biztosít. Kérdezzé meg orvosát!

A színházi iroda jelenti:
**Kasszasikerrel
befutott a**

Francia szobalány

Táblás házakat
csinál a

Francia szobalány

Szerdán — — — HAMVAY
Csütörtökön — — — POGÁNY
Pénteken — — — HAMVAY
Szombaton — — — POGÁNY

Csütörtökön délután mérsékelt helyárrakkal a nagy budapesti siker:

Szabó

Ernö, mint

**1 bolond
100-at csinál.**

VÁLTSON ELŐRE JEGYET,
MERT LEMARAD!

30 százalék kedvezményt kapnak, akik jegyszelvényt váltanak a titkárnál.

Szines

színházi film kockák

A Déri muzeumban lesz

minden valószínűség szerint Gerald kamarajátékának, a „Szerelem”-nek előadása. Kamarás Gyula, Somlay Julia és Mányai Lajos már teljesen betanulták a darabot, melyet külön meghívókkal meghívott közönség előtt, Debrecen kulturális közönségének jelenlétében mutat be a Csokonai-színház.

Az Ezredes kisasszony

a szegedi színház kasszadarabja, melyet nemrégben közvetített a rádió, lesz a Csokonai-színház egyik soron következő operettje. A darab női főszerepét Hamvay Lucy játssza.

Kömvés Sándor

aki a Csokonai Színháztól a Víg-színházhoz szerződött, Hunyadi Sándor legújabb és legszebb darabjában a HAVASI NAFSÜTES-ben aratott ismét őrültségi sikert. A fővárosi sajtó a legnagyobb elragadtatás hangján ír Kömvés művészetéről. Egyed Zoltán főbelek közt ezt írja róla: „Kömvés Sándor alakítása tükre márványból való. Megrendítő és lélegzetelfojtó. A legjobb úton van, hogy a Víg-színház új Itgedüs Gyulája legyen belőle...” A 8 Órai Újság kritikusa így emlékszik meg róla: „Kömvés Sándor egyetlen jelenete mélyesen megrendítő. Nem csak egészen rendkívüli hangja művel, csodát, hanem a csöndje is, meg a nézése, meg a játéka: a színésze, amelynél kevés értékesebb van. De végig az egész sajtón hasonló hang nyilvánul meg. Kömvés Sándor új nagy alakításáról.

Misoga

csütörtökön keresztül volt a debreceni

Diák próbabál.

A debreceni kollégiumi ifjúság felhívása a telepítési mozgalomban való részvételre

A debreceni ősi református Kollégium ifjúsága kiáltványban hívja fel az ország társadalmát a telepítési mozgalomban való részvételre.

Rámutat a kiáltvány arra, hogy a Kollégium ifjúsága önkéntes felajánlásokból, rövid három hónap alatt **négyezer pengőt adott össze** és ebből egy sokgyermekes szalmamegyei földművesesaládot juttatott ingatlanhoz Drávaszéken. Horthy Miklós kormányzó, amikor a debreceni ifjúság kezdeményezéséről tudomást szerzett, tízezer pengős adománnyal erősítette meg a mozgalmat.

A kormány reformtörekvéseit — hangoztatja a kiáltvány — áldozatos erőfeszítéssel kell támogatni a nemzeti társadalomnak. Lehetővé kell tenni, főleg a tisztántul-élszegénye-

dett magyar földművesosztály számára, hogy életrevaló gazdaságokat teremthessen magának. A debreceni ifjúság nem akar saját kezelésében országos gyűjtést indítani, de azt várja, hogy a közösségek, községek, egyházak, egyesületek, intézmények a maguk körében kövessék a példát. Minden telepítő közösség legalább egy sokgyermekes szalmamegyei család áttelepítését tegye lehetővé.

Az ifjúság Debrecenben ajánlja a telepítési mozgalom központjává, ahonnan a telepítések gazdasági, pénzügyi és jogi természetű ügyeit lehetne intézni és ott nyilvánartatának a telepítésre alkalmas családokat és helyeket. Hangoztatják végül, hogy mozgalmuknak vallásfelekezeti jellege, rejtett felekezeti céljai nincsenek.

A VI. cserkészkerület hírei

Az elmúlt napokban a kerület cserkészvezetőinek részvételével kerületi cserkészvezetői tanfolyam zajlott le. A tanfolyam iránt az egész kerületben nagy volt az érdeklődés és mind helyből, mind vidékről sokan gyültek össze. A résztvevők a cserkészmozgalom időszerű kérdéseiről hallottak igen értékes előadásokat, amelyeknek során kidomborodott ennek a mozgalomnak a fontossága és jelentősége a 8-12 éves fiúgyermek lelki és testi nevelése szempontjából.

A kerület cserkészvezetői tanfolyamán Rábold Gábor kerületi vezetőtiszttartó előadást s tájékoztatta a megjelenteket a cserkészlet aktuális problémáiról. Ismertette az új igazolási szabályzatot, amelynek értelmében azok a cserkészek, akik 18 éves koruk előtt léptek be a mozgalom tagjai közé, már 18. évük betöltése után cserkész tisztek lehetnek. A 21. év után pedig csapatvezetőkké lehet őket képesíteni. Aki 18. évük után lesznek cserkészek, háromnapos kiképzés után cserkészvezetők lesznek, majd egy év után tiszti táborba mennek és megfelelés esetén tisztekké lesznek. Felhívta a fiatal vezetőket figyelmét a cserkészvezető fontos elhivatottságára, és hangsúlyozta: a cserkészlet önkéntessége csak a munka vállalásáig tart. Ha már vállaltuk: kötelező! Bejelentette továbbá a vezetőtiszttartó a hűsvétkor tartandó kiképző táborokat is.

A waggonyári 23. sz. „Egyetértés” cserkészcsapat február 1-én este 7 órakor tartja megalakulásának 25. évfordulóját a Waggonyár nagytérképében. A nemmindennapi alkalomra ezúton is felhívjuk városunk közönségének figyelmét.

Ma este HAMVAY

a Francia szobalány

Csokonai Színház

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán, esütörtökön: 4, fél 7 és 9 órakor: TARANTELLA... (Jeanette MacDonald)

Báli naptár

- Február 1.: Csaba Bál, Arany Bika, Egyetemi Altszék álarcos bálja, Korona.
- Február 4.: Iparos Bál, Arany Bika, Álarcosbál, MÁV műhelytelep. — Fűszerkiskerekedők bálja, Angol Királynőben.
- Február 4.: Kossuth Dalkör farsangi bálja, Koronában.
- Február 5.: Arpad B E táncestélye, Arany Bika.
- Február 9.: Gazdász-bál, Arany Bika
- Február 11.: Lilla-tea, Arany Bika, Turista Egyesület táncestélye, Kereskedő Társulat.
- Február 11.: Egyetemi Gépház, Tisza István Dalkör táncestélye, Koronában.
- Február 11.: Frontharcosok táncestélye a MÁV műhely dísztermében.
- Február 11.: KAOSZ-bál, Piac u. 59. Famunkások Álarcosbálja a Munkásotthon dísztermében.
- Február 12.: Vasvári Kör teaestélye, Arany Bika.
- Február 14.: „Turán” álarcosbál, az Angol Királynőben, (este fél 10 órakor), Orvoskari Csaba B E Turán-törzse.
- Február 16.: Piarista Diákszövetség táncestélye, Arany Bika.
- Február 18.: Csizmadia-bál, Korona
- Február 18.: Szent László-Kör táncestélye, Arany Bika.
- Február 20.: SzEFHE-bál, Arany Bika
- Február 25.: MIEFHGE-bál, Arany Bika.

Felhívjuk a bál rendezőket, hogy általuk rendezendő bál adatait a bál naptár részére küldjék be

HIREK

Mindenben első
a „Debreczen”

GYÓGYSZERTÁRAK
EJJELI SZOLGÁLATA

»Naps«, Piac u. 1. Telefon: 27-73.
»Muraközy«, Piac u. 72. Telefon:
13-30. »Aranyegyszarv«, Kos-
suth u. 8. Telefon: 34-96. »Arany
János«, Csapó u. 66. Telefon:
11-78. »Mátyás király«, Nyilas-
telep, Vámospécsi út 16. Tele-
fon: 13-83.

MENTOK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Vidéki előfizetőinkhez!

Mai lapszámunkhoz csekklapot mellékelünk. Kérjük igentiszteit vidéki előfizetőinket, hogy az esedékes február havi s az esedékes hátralékos előfizetési díjat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldése akadályokba ütközzön.

Emlékezzünk...

1915 február 1. Kivonat a hadsereg-főparancsnokság részéről Ó Felsőekatonai irodájának küldött harctéri napi jelentéséből:

Déli hadsereg: a XXIV. hdt. támadása Wyszokóvnál lassan tört nyer. A Swica-völgyből kiszorított ellenség újból ellenáll. Az ellenség átkarolásra Wolosianka-ra irányított dandár, ezen helységeinél erősebb ellenséggel harcba lépett.

A Hoffman és Marschall hadtestnél az ellenség erősítéseket kapott és a Jaworniki w.—Lysa—Smorze-vonalat tartja. Saját támadás előre halad.

3 hadsereg Szurmay csoportjának támadása eddig nem törhetett át. A harc és hideg okozta nagy veszteségek arra kényszerítik a parancsnokot, hogy az erős orosz állások bevételeire irányuló kísérleteit egyelőre ne folytassa. A csoport az elért Wysockó w.—Byczok magaslát vonalát tartja...

— **Kinevezés.** A püspök dr. Sinka Lajos internátusi felügyelő tanárt, — aki ebben a minőségében 3 évig nagy odadással és lelkiismeretességgel működött — a református gimnázium matematika-fizika tanszékére helyettes tanárnak nevezte ki. Az új fiatal tanárnak gimnázium értékes és nagy szakmájú férfiúval gazdagodott.

— **A Kálvinisták Templomegyesülete** pénteken délután 6 órakor hitvédelmi szakosztályi ülést tart. Az előadó Görömbey Péter nagy-kálói lelkipásztor lesz, aki a svájci egyházakról fog beszélni.

— **A debreceni református egyház presbiteriuma** pénteken délután 4 órakor ülést tart. Fontos és sürgős ügyek tették szükségessé a presbiteri gyűlés összehívását, egyébként egészen ritka eset, hogy az egyházkerületi közgyűléssel egy héten presbiteri gyűlést is tartsanak.

— **Elelhossziglani államfővé** akarják megválasztani Mocsickit, akinek nevenapját február elsején ünnepli meg diszes keretek között Lengyelország. Amennyiben e mozgalom nem vinné keresztül Mocsicki elnök számára az elelhossziglani államfői méltóságot, 1940-ben újra elnökválasztást kellene tartani.

**Fillérekért vásárolhat
az olcsó könyvvásár ideje alatt
jó és értékes könyveket a**

**„Méliusz”
könyvkereskedésben**

— **A kistemplomi egyházzész** központi bibliaköre ma, szerdán d. u. 5 órakor összejövetelt tart a KIE nagytermében (Piac u. 36.).

— **Nemzetiszínű zászlót kapott** Soor Pál, pálpusztai cipész, aki a cseh megszállás alatt, a mozgósítás idején 250 magyar legényt vitt át csónakán a magyar Dunapartra. A szállításban Szabó József és Pézmán László is segítettek. A magyar asszonyok most a nemzeti zászlóra Soor nevére ki-himezték és úgy adták át a derék cipésmesternek, aki két társával együtt 3—4 holdnyi földet is kapott már.

— **x Bartalis tánciskolájában** február 7-én táncanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalistol tanul.

— **Rendkívül érdekes**, illusztrált cikkben számol be a Tolnai Világlapja legújabb száma August Huber svájci rádiómérnök rövidhullámokkal irányított enkló, beszélő, dolgozó két méter magas rádiógöleméről.

— **x Állást akar?** Iratkozzék be a Neményi Gyorsíró- és Gépiró Iskola februárban kezdődő új tanfolyamára. Tanfolyam után államvizsga, állami állásokra is képesítő állami bizonyítvány. Vidékről bejáróknak 85 százalékos tanulólétszámot, (Rákóczi u. 17. szám.)

— **Az udvarias Amerika.** Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— **x Vattay Margit táncitanárnő** növendékeinek látványos táncjátékaira a Csokonai Színházban, február 6-ára jegyek előre válthatók a táncintézetben.

— **A mind gyakoribbá váló tüzhányókiterések** adnak különös aktualitást annak a lebilincselően érdekes riportnak, mely gróf Bethlen Margit nagyszerű képes szépirodalmi lapjának, az „Ünnepe”-nek most megjelent számában a közép- és délaméri-kai vulkánkatasztrófák okait és lefolyását ismerteti.

— **Változatos divatoldalakkal**, gazdag irodalmi tartalommal jelent meg a Párisi Divat februári száma. A sok-sok kedvesen egyszerű ruhácska s elegáns kabát mellett szebbnél-szebb estélyi toalettek, gyönyörű bál és menyasszonyi ruhákat találunk a Párisi Divatban.

— **x Nagyszabású álarcosbált rendez az Egyetemi Altszék Egyesülete** 1939 február hó 1-én, szerdán este pontosan fél 9 órakor a „Korona” vendéglő dísztermében. Belépődíj személyenként 80 fillér. A 2 legszebb és a 2 legeszebb jelmezes értékes jutalomban részesül. A zenét kombinált zenekar szolgáltatja. Jelmez és álarc nem kötelező. — A rendezőség.

— **A 8 Órai Újság felelősszerkesztője** Nagy Samu, megrendült egészségi állapotára való tekintettel visszavonult a lap vezetésétől. Nagy Samu távozásával a lap felelősszerkesztője és kiadója dr. Halász Sándor lett. Főmunkatárs dr. Kertész Róbert. A lapvállalat továbbra is gróf Bethlen András irányítása alatt áll.

— **Beszüntette megjelenését 68 évi működés után a Berliner Tageblatt.** A lap beszüntetését az elrendelt lapösszevonások tették szükségessé.

— **A román légügyi miniszter** fogadta Bukarestben Patrache Lupu esodatevő siketnéma pásztor, akit a nép fanatikusan tisztelt. A legendás pásztor megtekintette a repülőteret, megáldotta a pilótákat és sétatrepülést tett a főváros felett.

— **x Aranybevéltő** fogaranyért, briliánsért legmagasabb árat fizeti. Wipla Laboratórium, Hatvan uca 1.

— **A szövőipar munkabérént** lényegesen felemelte az iparügyi miniszter legutóbbi rendelete. Eddig óránként 6—7 fillért adtak a szegény munkásleányoknak. A rendelet kötelezővé tette a torontali szövőipar munkabérének Budapest és környékén 41, a vidéken pedig 34 fillérré való felemelését. A válogatók és rongyválogók Budapest 32. vidéken 26 fillért kapnak ezután.

— **x Legmagasabb árban** Róna ékszerész váltja be heverő aranyát, briliánsát.

— **Egy joghallgató mellbelőtte magát** Szegeden és életveszélyes állapotban vitték a klinikára. Mihalovics Lajos joghallgató rendezett anyagi körülmények között élt és nem tudják okát annak, hogy miért akart meghalni. A kihallgatáson sem mondta meg, hogy miért szánta magát a halálra.

— **x Jazz-zongorázást** tanít Csanak Béla karnagy, Rákosi Jenő uca 7. szám, I. emelet 3-as szám.

— **Levelköztették az uccán és még a szemüvegét is elrabolták** Budapest Kerekes László köztisztviselőnek. A megtámadott és leütött férfit egy éjjeli ór találta meg alsóruhában, dideregve. A rendőrségnek kikérdezték s megindult a nyomozás támadójának kézrekerítésére.

— **Felesége orrát akarta levágni a féltékeny férj Szarvason.** Tiszin Elek, hogy felesége mellől az udvarlótak elriassza, elhatározta, hogy levág egy darabot az asszony orrából. Megtámadta az asszonyt, de mivel igen rövidlátó, nem orrát vágta le, hanem kesével az asszony hátába szúrt. A merénylő férjet, aki azzal védekezett, hogy csak azért cselekedett, mert szereti feleségét, elítélték egy évi és kététhónapi börtönrre.

— **Sielőknek öltöztek a betörők** és úgy indultak turista jegyekkel vonaton betörő körútra. Bejárták Erdély nagyobb városait és eljutottak Bukarestbe is. A pályaudvaron azonban pörüljártak, mert egyik társukban felismertek egy régóta hajszolt betörőt és így az egész társaságot lefogták. Huszonnyolc betörő került lakat alá.

— **Felhívás a szatmáriakhoz!** Felkértem azokat a szatmáriakat, akik a ma esteli vacsorára jelentkeztek, hogy a vacsorára pontosan jelenjenek meg, mert lesznek olyanok, akik vacsora után a Csaba-bátra elmennek. A vacsora pontosan nyolc órakor kezdődik meg.

— **A török kormány 500 millió pengő** rendkívüli hitel megszavazását kérte a parlamenttől a hadseregnek modern fegyverekkel való ellátására.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Varga Imre földműves, Kádár dülő 19., fiú József, Weisz Adolf kereskedő, Garay uca 10., fiú Áron, Szabó József napszámos, Nagyléta, fiú József, Fekete Ferenc napszámos, Nemes uca 50. leány Erzsébet, Szabó István MÁV munkás, Láhner uca 30., fiú László, Tóth Dezső MÁV mozdonyfűtő, Nagyvárad uca 16., fiú Dezső, Weiszbrunn Jenő kereskedő, József kir. herceg uca 25. fiú Imre, Tóth András magántisztviselő, Honti uca 13. B. leány Éva, Balogh Sándor gazdálkodó, Fancsika 29., leány Juliánna, Luczi János gazdálkodó, fiú János, Kovács László napszámos, Homok uca 58., fiú Lőránd, Márton Nándor kereskedő, Eröss Eajos uca 10., leány Mária. — Dobi József napszámos, Tegez uca 50., leány Mária, Simon Miklós kifizető, Tegez uca 58., leány Erzsébet, Szóke Imre gyári munkás, Tegez uca 17., leány Erzsébet, Veszprémi István MÁV szertári munkás, Bellegelő 134. leány Gizella, Menyhart József borbély, Varga uca 23. fiú József, Fazekas Sándor kereskedő, Honvédtemető uca, fiú Sándor, Janka János gazdasági cseléd, Bellegelő 285. fiú Sándor, Szilágyi János kocsis, Bánk 9. leány Piroška, Kiss Gábor gyári munkás, Csalogány uca 8., leány Piroška, Kocsis Károly géplakatossegéd, Árpádtér 20., fiú László.

Eljegyzések: Hajdú Gábor gazdálkodó, Perec dülő 58.—Eszényi Zsuzsanna, Perec dülő 60. Kas Sándor földműves—Szigeti Rebeka, Ebes 35. Kálmán István közechnikus Széchenyi uca 51.—Jakobovits Magda, József kir. herceg uca 59., Gellér Ferenc építésmester, Mester uca 11.—Mogyoróssy Margit, Zrínyi uca 20. Erdős Lajos MÁV állomásfelügyelő Kisújszállás—Sólyom Margit, Szabó Kálmán uca 55. Devics Sándor vasöntőmester, Szegényhársor 2.—Dári Juliánna, Agárdi uca 20. Szigeti István napszámos, Wolaffka uca 33.—Berényi Ida, Monostorpályi út 50. Dobozai János csizmadiamester, József kir. herceg uca 55.—Magyar Zsuzsanna, Busi uca 15. Tatár Péter kertes, Kisküküllő uca 8.—Bekési Nagy Erzsébet, Egyetért uca 18. Hűse József gazdálkodó, Bánk 27.—Kiss Eszter, Bánk 25. szám.

Házasságkötés: Szegedi Gyula MÁV csavarmetsző, Dévai uca 44.—Székelyhídi Juliánna, Dévai uca 52.

Halálozások: özv. Kunkli Imréné ref. 66 éves, Erdélyi uca 22. özv. Csomós Mihályné rk. 83. éves, Zádor uca 33. sz. Nagy Bertalan ref. 10 hónapos Pesti uca 4. sz. Eszenyi Imre ref. 19 hónapos, Kadarec uca 6. sz. Szaltáru Sándorné ref. 71 éves, Turi András u. 6. szám, Mocsári Éva ref. 2 hónapos, Honti uca 24. Fazekas Antal gk. 11 hónapos, Hajdúdorog.

— **Bécs új körzetvezetője** Bürekel birodalmi biztos lett, akinek elődjét Hitler kancellár felmentette hivatalától.

— **Becsapták alaposan Fazekas Sándor somogyi kispasztát** Budapest, akivel egy csaló elhitette, hogy tíz pengőért kibérelhet egy napra egy villamost, és a kocsi odaviszi, ahova akarja. A gazda lefizette a tíz pengőt és átvett egy jegyet, melyre a szélhámos a 44-es számot írta. Fazekas felült a 44-es villamosra és ott tört ki a botrány, mert a villamos nem arra ment, ahova a kispasztákarta és mások is szálltak fel a kocsi-ra. A gazda méltatlankodott, hogy ő „kibérelte” a villamost és a hajlandó másokat is kocsi-kázatni. A rendőrségre állították elő a lármázó gazdát, aki csak ott hitte el, hogy szélhámos csapta be.

Vörös késharc a Szegfü uccában két súlyos sebesülttel

Vörös támadás színhelye volt tegnap délután a Szegfü ucca. Kapusi Mihály 47 éves MAV mozdonyvezető, Szegfü ucca 10. szám alatti lakos békésen tartott lakása felé, amikor az úton egy ittas férfi állt elébe, szidalmazni kezdte, majd kést rántva rátámadt. Kapusi védekezni próbált, de az ittas férfi többször feléje döfött késsel s az egyik szúrás hasán találta és Kapusi Mihály véresen összecsett. Támadója még ekkor is szúrkalta volna, de közben segítségére sietett Lőke István 39 éves magán-tisztviselő, Szegfü ucca 8. szám

alatti lakos, aki mikor meglátta a vértócsában heverő mozdonyvezetőt, támadójára vetette magát, hogy Kapusit a további esetleges szúrásoktól megvédelmezze. Azonban az erősen ittas férfi Lökét is megsebesítette késsel hátán és karján.

A garázdálkodó ittas embert a rendőr állította elő a rendőrség központi ügyeletén, ahol megállapították, hogy Gerent József cipész az illető. Kapusi Mihályt és Lőke Istvánt súlyos sérüléseivel beszállították a sebészeti klinikára.

Husztagu tyuktolvaj bandát leplezett le a rendőrség

A debreceni rendőrség a tegnapi napon leplezett egy húsz tagú tyuktolvaj bandát, mely Debrecen külsőségein egész éven át garázdálkodott.

A tyuktolvajok hármas, négyes csoportokban indultak el zsákmányszerző útjukra s előzőleg rendszerint pontos értesítéseket szereztek a helyszínről. Több helyen, ahol kutya volt, a házőrző állatot előző napokon megmérgezték bedobott kenyér-, vagy húsdarabokkal.

Az ellopott baromfit egyik tettes feleségéhez vitték, aki leölte és megkoppasztotta azokat s egyik rokona útján Budapestre szállított.

— Dr Harsányi Imre kamarai titkár előadást tartott Kassán. A kassai kereskedelmi és iparkamara nagy érdeklődés mellett rendezte meg a felvidéki ipartestületek és gréniások értekezletét. Az értekezleten képviseltette magát a kereskedelmi minisztérium, a felvidéki minisztérium, a budapesti és a debreceni iparkamara is. A magyar ipari közigazgatással kapcsolatos kérdésekről dr Harsányi Imre debreceni kamarai titkár tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást.

— Ujra Amerikába özönlök az arany, amint ezt az amerikai kincstári hivatal közli. Európából a müncheni egyezmény megkötése utáni első négy hétben 43.8 millió font értékű arany menekült Amerikába.

— Gyilkol a fagyhullám Amerikában. Csikágóban a fagyhullám és hóvihár következtében tizenkét ember meghalt. A Kanadától Floridáig és Kansastól az Atlanti óceán partjáig elterülő valamennyi északamerikai állam erősen megsínylette az erős havazást és a kemény fagyot.

— Rászakadt a ház mennyezete egy szegény családra. Makón tegnap virradó éjszaka az Alma u. 74. sz. ház mennyezete leszakadt és maga alá temette Szilágyi István naszámos feleségét, egy 2 éves és egy 5 hónapos gyermekét, valamint beteg anyósát. A kicsiny gyermek kivételével, akit az anya testével megrvédett, valamennyien megsülésültek. A lutorzat össze-fért. Az család részére szükségglakást utaltak ki. A vizsgálat megindult.

— A tébolyda lakói egymást marták Reus spanyol városban, mert a harcok során nem törődtek a betegekkel, akik magukra maradvák egymást verték, marták. Egy héten át enni sem kaptak a tébolyda bezárt lakói, akik közül löbber éhenhaltak. A nemzeti csapatok bevonulása után rendet teremtettek a tébolydában.

ta, ahol jó áron értékesítették a lopott árut. Érdekessége a bűneseménynek, hogy az egyik tettes tokelt vitt magának a lopott baromfiak árusításából részeső pénzen.

A tetteseket előállították a rendőrségre, ahol Földi Imre detektív megkezdte a kihallgatásukat s helyszíni szemlék során folytatja le a vizsgálatot. Mivel közel fél-száz helyre törtek be a tyuktolvajok, akiknek sorában sok fiatalok is vannak, a nyomozás teljes lefolytatása előreláthatólag jó néhány napot vesz igénybe.

A kihallgatásokat és a nyomozást nagy erővel folytatja az ügyben Földi Imre detektív, aki rendkívül ügyesen derített fényt a tolvaj társaság bűneseményeire.

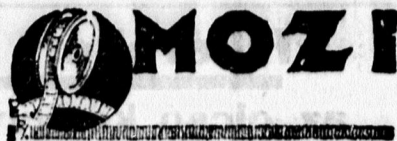
— A Kisfaludy Társaság Mées Lászlót rendes taggá, Hankiss János dr professzort pedig rendes taggá választotta. Kedden délután tartotta előkészítő és tagválasztó közgyűlést a Kisfaludy Társaság Voinovich Géza elnökletével. A közgyűlés az elnök előterjesztésére Mées László kanonokot, királyhelmcei plébánost, a kiváló felvidéki költőt, rendes taggá választotta. Levelezőtaggá választotta a közgyűlés Hankiss Jánost, a debreceni egyetem kitűnő tanárát, aki különösen a magyar irodalomnak francia nyelvű ismertetésével szerzett elévülhetetlen érdemeket.

— Az árellenőrzés országos kormánybiztosa a papíráruk újabb esőkentése érdekében megindított tárgyalásait befejezte. Sikerült ez év február 1-től kezdve az író- s nyomópapírosok ránt mintegy 2—3, a csomagolópapíros árát pedig mintegy 4—5 százalékkal csökkenteni. Ennél nagyobb, kb 5—6 százalékos az áresőkentés azoknál a papírosfajtáknál, amelyek a legszűkebb néprétegek kulturális szükségletei közé tartoznak.

— A hatvanöt éves férj meg akarta ölni 28 éves feleségét Baján. A rendőrségen panaszkodta el Szalai Anna, hogy férje féltékenységgel üldözi és azért el akarta a hazat hagyni, mert nem bírta a veszekedéseket. Férje a költözés közben egy hosszú késsel rátámadt és meg akarta ölni. A szurás az asszony hasát érte, de nem súlyos a sérülés. A mérénlyő férj azután a nyakát akarta elvágni, de reszkettet a keze és csak jelentéktelen sérülést okozott a saját nyakán. A féltékeny férjet letartóztatták.

— Békésesaba közgyűlése egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a felvidéki Magyar-házak létesítéséhez ezer pengővel hozzájárul.

— Ujra betiltottak egy lapot Csehországban. A feloszlott szocialdemokrata pártból alakított nemzeti munkapárt hivatalos lapját, a Hlas Mladych-t a propagandaminisztérium egyszersmindenkorra betiltotta.

János vitéz

A Hungária mozgó bemutatója.

Petőfi örökség köteteméne, a líra ezerszínűben tündöklő, rendkívül mozgalmas eseményekkel szíve kikapcsolóttá válik. Az átdolgozás kitűnően sikerült, a felvételek tiszták, szépek. — A felvonuló huszárszázad, a pompásan karikírozott burkus királyi udvar s különösen az álomszerűen szép tündérországi kép, egészen elsőrangúak. Főértéke azonban a filmnek is Kacsón Pongrácz gyönyörű szép muzsikája, mely minden dalával végigsimogat a szíveken és a szemek könnytől esillognak amikor a Bagót mésterien alakító Kiss Ferenc elénekli az „Egy rózsaszál szebben beszél” dalát. A szereplőgárda elsőrangúan van összeállítva.

Három csapat esik ki a Nemzeti Ligából

Budapest, jan. 31. Az MLSz keddi tanácsülésén tudomásul vették a holland labdarúgószövetséggel kötött megállapodást, amelynek értelmében a magyar—holland válogatott mérkőzést február 26-án játsják le Amsterdamban. A magyar válogatott csapat február hó 16-án utazik Lillibe, ahol mint Budapest válogatott szerepel. Kimondották, hogy a nemzeti liga 1938—1939 évadban tizennégy csapatból fog állni. Az évad végén három csapat esik ki, amelyek helyébe az NBB két első helyezettje és a Kassai Athletikai Club lép be. A következő években azután a ligaszervezők számát tizenkétben kívánják megállapítani.

Sporthíradó

A DEBRECZEN sporthírszolgálatá jelentő:

A DTE február 12-én, vasárnap délután 2 órai kezdettel rendezti meg a DTE Magoss György-téri helyiségében nagy ökölvívó bajnoki mérkőzést Debrecen bajnokságáért. Az érdeklődés nagy s ez érthető is, hiszen olyan kevés komoly ökölvívóverseny van Debrecenben, azonkívül szépen fejlődik az ökölvívógárda és végül a bajnoki versenyen indul a Felvidék, így Kassa több jeles ökölvívója is. Szép versenyt fog látni a közönség.

A Tiszántúli Teniszkerület vasárnap, február hó ötödikén tartja évi rendes tisztújító közgyűlést Debrecenben, Ferenc József út 41 sz. alatt. A közgyűlésen báró Vay Miklós képviselő elnök elnököl és valószínűleg résztvesznek rajta a felvidéki egyesületek képviselői is. Így az Ungvári AC teniszszakosztálya, a Munkási s Beregszászi TC már be is lépett a tisztújító teniszkerületbe, illetve Teniszszövetségbe.

Kavarodik a Kolláth—Ferenváros ügy: a szolnoki MAV feljelentéssel fenyegeti a Ferenvárosi és játékoscsapattal vádolja, míg a Ferenváros azt állítja, hogy Kolláth maga ajánkozott, de a játékosra csak az ösztől kezdve tartanak igényt s akkor tárgyalnak majd hivatalosan a Szolnoki MAV-val. Így Kolláth csak összel lesz a Ferenvárosé, ellenben Kiszely Szürketaxi, már tavasszal is.

Egy kis statisztika: összesen 88 mérkőzésen 242 játékos játszott a nemzeti bajnoki mérkőzésen és csak 87 játékos játszott minden mérkőzésen: a Budafok—Nemzeti-ben 7—7 játékos játszott minden mérkőzésen, Szeged-

Palló Imre hangban, játékban egyaránt hibátlan, jobb János vitézt elképzelni sem lehet. Dayka Margit kedvesen játszik, kár, hogy Huska szerepéből elmaradtak az énekszámok. — Ugyanezt sajnálhatjuk Simor Erzsébet tüntetően szép francia királykisasszonyánál. Csontos burkus-királya valódi mestermű. Döbbenetesen nagy szerű Peéry Piri mostohája, Gózon, Bilicsi, Nagy Izabella szintén kitűnők.

A közönség tetszéssel fogadta a filmre vitt János vitézt, mely a mai körülményeink között becsületes szép munka. Reméljük viszont, hogy talán nem is olyan sokára eljön az az idő, mikor ebből a témából, meggyőződésünk szerint a világ egyik legszebb filmanyagából — megismerhetjük azt a tudérien pazar monumentális nagy magyar filmet, mely kiállításában a Szentivánéji álom reinhardt rendezéséhez hasonlóan utyügözi le a nézőt s melyben megalkotjuk a reprezentáns magyar filmet. Mert ez a téma méltó s alkalmas erre.

nél, Taxinál 6—6, a többieknél átlag 5, 4, 3, a legkevésbé 2 a Salgótarjáni SE. A Boeskaiban 4 játékos játszott minden mérkőzésen, ezek a kemény legények a következők: Nadas, Pocsai, Belesik, Takács. — Dícséret nekik.

A Boeskaiban az az újság, végre Markos is megjelent a keddi edzésen, egészséges és így ő is edzésbe állt. A keddi edzésen az összes debreceni játékos kint volt, kézilabda, viktoriázás, futás szerepelt a műsoron. Vasárnap újra a DEAC lesz a Boeskaik tréningpartnere, tekintve, hogy más csapat még nem kezdett. Február hó 12-ére a DVTK-val tárgyal majd a Boeskaik.

A pesti játékosok közül: Nadas felegyógyult és edzésbe kezdett, Békési Újpesten, Takács Kelenföldön tart edzést, Pásztoit Kassára vitték katonának, Horváthról egyelőre Kertessel együtt semmi hír.

A Keleti LASz panasza tett az MLSz-nél a bajnokság tavaszi fordulójának felcsereleése miatt. A február hó 26-ai holland—magyar válogatott miatt egy héttel később kezdődik a bajnoki műsor. A jón az azt diktálta volna, hogy ezt a fordulózt egy későbbi üres napon játsszák le és a többi mérkőzés marad az eredeti kisorsolt napon. — Ezzel szemben, nem tudni, kinek az érdekében, az egész bajnoki fordulózt eltolták egy héttel s most minden mérkőzés másnapra esik, mint eredetileg. Emiatt el kell most tolni és meg kell változtatni az NBB mérkőzések időpontját s meg kell változtatni az amatőrsorsolást is, ami pedig elkerülhetetlen lett volna, ha csak egy elmaradt mérkőzést tesznek más napra. Emiatt kér sürgős orvoslást a Keleti LASz.

REKORDSZÁMU INDULÓ LESZ A VASÁRNAPI NÓRÁNT BIRKÓZÓVERSENYEN.

A Debreceni Munkás Testdőlő Egyesület, február hó ötödikén, vasárnap délután kétórrai kezdettel rendezi meg hagyományos Nóránt István birkózó-emlékversenyét a DTE tornacsarnokában.

Dacára annak, hogy a nevezési zárlat még nem is járt le, máris jelezte részvételét a Budapesti Postás Sport Egyesület, a Kisújszállási Levente Sport Egyesület, a Karcagi Move, a Nyíregyházi DVE és a Budapesti Törökös Sport Egylet. A Nóránt emlékversenyek iránt a múltban is hatalmas érdeklődés nyilvánult meg, de az előlekebből illeve a vasárnapi Nóránt emlékverseny mindégüket felül fogja mulni, úgyhogy a rekordszámú indulók mellett rekordszámú közönség is lehet számitani.

— Titkos arzenált fedeztek fel Liverpoolban egy garázsban, ahol nagymennyiségű dinamittöltényt, számos löfegyvert és revolvértöltényt találtak. Hét ír férfit letartóztattak.

KÖZGAZDASÁG

35 mázsa rozsnói alma a piacon

A tegnapi hetipiac eseménye: ismét egy teherautó szállítmányt hoztak a felszabadult Rozsnóról. Ugylátszik a felvidéki almát tegnap is úgyszólván az máz megszerették Debrecenben, egész szállítmányt szétkapkodták. Kitűnő minőségű és 30-40 százalékkal olcsóbb mint az alföldi alma. Különösen nagy tételben adták igen olcsón. Vették is a kereskedők és fűszerüzletek.

A zöldségszoci piac is tömve volt áruval. A burgonya ára a téliesebbre fordult időjárás miatt drágult 1 fillérrel kilónként. A többi áruegység a múlt heti árnívón áll. Különösen olcsó a zöldség és a hagyma. Sok a szép minőségű spenót. Igen drága a sampion gomba, szinte luxus-számba megy. 2 pengő kilója.

A baromfi piacon az árak nap mint nap emelkednek. Különösen a csirke ára. Egy pár rántani való csirkéért 2.80-3.00 pengőt kérnek. Nem is veszi senki. Drága a tyúk és a kappan is, egy pengő ötven fillér kilója. A kövérkaesa és liba a legkelendőbb cikk most is, de most már nincs meg a nagy aránytalanság a kövérkaesa és kása és a disznóhús és zsír között, mint volt az ősszel. Eppen ezért, most, hogy a disznóhús és a zsír 10 százalékkal olcsóbb lett, a kövérkaesa és liba ára nem emelkedett nagymértékben. A legfelsőbb határ 1.35 P. A tojás tovább olcsóbbodik. Darabja 6-7 fillér.

A gyümölcspiacon a rozsnói alma uralta a helyzetet. Eppen ezért debreceni almát úgyszólván nem vett senki. De nem csak almát,

hanem narancsot sem, mert a rozsnói alma kilója a narancsval volt egyenlő. Már pedig az alma csak kiadósabb és jobb gyümölcs, mint a narancs. Az árak egyébként itt sem változtak.

Zöldségszoci árak: Rózsaburgonya kg. 10 f. Ella és Krüger 5-7 f. zöldség kg. 16 f. esonója 8 f. kevert zöldség 5 f. káposzta drb. 10-20 f. kelkáposzta drb. 6-16 f. vöröskáposzta drb. 10-20 f. karfiol drb. 30-60 f. karalábé drb. 2-6 f. spenót esonója 16 f. gomba kg. 2 P újhagyma esonója 6 f. cékla kg. 10 f. vereshagyma kg. 16 f. fokhagyma kg. 30 f. torma kg. 30f.

Baromfiárak: kövérkaesa és liba kg. 1.20-1.35 P, tyúk és csirke kg. 1.50 P, pulyka kg. 1.30 P, soványkaesa és liba kg. 1 P, tojás drb. 6-7 fillér.

Gyümölcsárak: közönséges alma 48-60 f, nemes alma 80-1 P, narancs kg. 68-1 P, citrom drb. 6-7 f. dióbél kg. 4 P.

Rozsnói almaárak: ponyik alma 50-60 f, nemes sóvári 60-70 f, kanadai ranet 70-80 f.

TERMÉNYTÖZSDE.

Nines árváltozás a készáru piacon.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.25-20.35 78 kg 20.45-20.55 79 kg 20.65-20.75 80 kilós 20.75-20.85. — Felsőtisza 77 kg 20.15-20.25, 78 kg 20.35-20.45 79 kg 20.55-20.65, 80 kg 20.65-20.75 rozs pestvidéki 14.00-14.10, rozs más 14.10-14.25, takarmányárpa elsőrendű 16.00-16.30, középminőségű 15.75-16.00, sörárpa kiváló 19.00-19.50, prima 18.50-19.00, zab elsőrendű

19.25-19.45, középminőségű 19.10-19.20, tengeri 13.90-14.00, kórpá 12.70-12.80, 8-as liszt 15.60-16.00 P.

SERTÉSVÁSÁR.

A keddi ferencvárosi sertésvásárra összes felhajtás volt 538 darab. A vásári állományból angol hüszertésfelhajtás 308 darab volt. Az irányzat változatlan. Árak: I. szedett sertés 90-93 fillér, II. 83-89 fillér, III. 76-82, angol tökesertés 94-95 fillér, I. angol sonkasertés 84-90 fillér, márkázott exportzsír 150 fillér kilónként.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Buza 19-19.50, rozs 13-13.20, árpa 15.50-16.00, tengeri 12-12.20, lucerna 8.00-10.00, lóhere 8.00, szalma 2.00-2.50, cukorrépa 2.50-2.70, takarmányrépa 1.80-2.00.

Nagy felhajtás és kis vételkedv a tegnapi kizsabadtságon

A tegnapi ló- és szarvasmarhavásárra, melyet „kizsabadtságnak” is hívják a gazdaközönség körében, nagy számban hajtottak fel szarvasmarhát és lovat. Szarvasmarhát felhajtottak 2223 darabot, elkelt 664 darab. Lovat felhajtottak 912 darabot, elkelt 155 darab. Árak kilónként értendők: jó minőségű vágómarha 42-49 fillér, közepes minőségű vágómarha 36-42 fillér, silány marha 30-26 fillér, borjú 55-75 fillér, tinó, ökör 50-65 fillér, növendékmarha 38-48 fillér, fejőstehén darabonként 235-470 pengő. — Lóárak darabonként: vágóló 65-135 pengő, silány igásló 70-145 pengő, közepes igásló 150-350 pengő, jó igásló 350-450 pengő, kocsió 500 P és azon felül. Irányzat élenkülő.

x Előnyös feltételek mellett kaphatnak tisztviselők kedvezményes szelvényeket a titkárnál.

Országos vásárok

Február 3. péntek: Alsópáty: Aszód, Badacsonytomaj, Buj, Bába, Bálamosnator, Balonya, Bicske, Biharnagybajom, Bodrogkeresztúr, Bonyhád, Cegléd, Csenger, Csongrád, Dévaványa, Eger, Füzesgyarmat, Hódmezővásárhely, Hosszúhategy, Irsa, Kálóz, Keszthely, Vásárosmiske.

5864/1939. VI. HIRDETMÉNY. Ertesítem a város érdeklét közönséget, hogy Hajdúvármegye központi járásának főszolgabírájától „Hajdúhadházi Vadásztársulat” Hajdúhadházi község határában levő vadászterületen kártékony és ragadozó állatoknak meggel való pusztítására kért engedélyt. Azok, akiknek a meggel való pusztítás ellen kifogásuk van — észrevételeiket 3 napon belül a községi előjáróságnak, vagy Hajdúvármegye központi járásának főszolgabírájánál megtehetik. Polgármester.

HIRDETÉS. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága értesíti a város közönséget, hogy a m. kir. Kereskedlem és Közlekedésügyi Miniszter úr 48.900/1938. számú rendeletével tiltotta olyan cipőnek, eszimbának, vagy más lábbelinek forgalombahozatalát, amelynek talpa papírból, vagy papíros felhasználásával készült. Ilyen cipő, eszimbát, vagy más lábbelit előállítani sem szabad. A tilalmazó rendelet nem vonatkozik a bálí és egyéb női divatcipőkre. Felhívja a hatóság a város közönséget, hogy amennyiben tudomására jön annak, hogy a vásárolt, vagy készített cipőjének talpa papírvagy ppr felhasználásával készült, ezt a körülményt jelentse be az elsőfokú közigazgatási hatóságnak (Kossuth u. 20. fsz. 37. sz. a.) Elsőfokú közigazgatási hatóság.

Delemitokban

Írta: Gubóczy Zoltán.

— Folytatás. —

Lent 36 fokos meleg volt, fent a pordói nyeregben már elkaptak bennünket a viharfelhők és paszkóit a havas eső.

Félelmetesen szép volt. Egészen ijesztően komor, esúnya felhők, — ahogy rohantak... a sziklákra vetett kísérteties árnyékokkal, el-el takarva, majd újra felszabadítva ezeket az óriásokat, ... mintha a meséskönyben lapozna az ember és tarka színes képeket forgatna arrébb...

Felkerültek a kabátok, ... kevés volt az is, ... plédet kellett.

Felértünk a nyeregbe. Csodás a látvány, kétoldalra más más képpel.

Csak az a kár, hogy nem látni a végtelenben.

Hamar be a pordói szálló halljába. Kint 10 fokot mutat a hőmérő és arra jobbra a Marmolata 3342 méter csúcsáról idefehérlék a szikrázó hómező.

Gyönyörű. Gyönyörű, amit természetl... Isten!

Legszébb ajándék egy ember számára, ... akinek az Elethől csak szegénység jutott és akinek egy ilyen út, egy ilyen élmény megmérhetetlen gazdaság!

Az érző... szépségek iránt fogékony lélekemben szemében önkéntelen könnyet esal a megmérhetetlennek az a lenyűgöző érzés, amit oly félelletes súllyal érez idefent az ember, ... egész közel a felhőhöz, ... és egész közel az Istenhez.

Csak nézni... nézni, egész mélyen felinni lehet a szonjas léleknek ezeket az impressziókat.

És halgatni esendben.

Itt egy kis tizórai. Jói esik a for-

ró tea.

Lapokat irunk, ki-ki az övének. A modern szép hotelben vízvezeték, villany, angol kényelem, ... szóval kultúra a XX. század 3400 méterén.

Gondolkodóban ejti az embert. Hogy meddig lehet, meddig mehet még ez?

Húsz perces jóleső pihenés után a nagyszerűen megépített szepertinen legurulunk a Col di Lana 2462 méteres, szétrobbantott esúcsa alatt, mely kiáltó sebe a világháborúnak, — Arabellán át a Falzaregoi nyeregbe, honnan az út megint új ezernyi esodájával, vadregényes szépségeivel kíséri az embert a Monte Tafana alatt Cortina d'Ampezzoba... a Dolomitok királynőjéhez.

Itt megint mindent a múltki-sért.

Világháború. Sofförünk az olasz hadseregben itt küzdötte végig a világháborút és így mindent a legnagyobb helyismerettel tud megmutatni.

A Tofanan fent, ... szédületes magasságban, úgy, hogy az ember tényleg még a nézéstől is megszárdul, ... egy hihetetlen kirobbantott kis sziklaperemen, mintha fecske rakta volna felszékét, ... még most is ott vannak a fabarakok, ... az olasz legénységi férőhelyek.

Ahová csak mászva juthatott fel az ember, ... az akkor megépített drótkötélpálya csak a löszert meg az élelmet vihette, a drága dolgokat, ... az embert nem, ... az olcsó volt, ... az 6-7 óráig kellett, hogy másszon azon az irdatlan sziklafalon, amelyik szinte rázuhan az emberre borzasztó méreteivel.

Függőlegesen meredek oldala millió ékverte lyukkal, mintha vörös mákkal szórtak volna tele, mered a messzibe. Ez a megszámlálhatatlan sok mászó-szeghasított

seb, esakányesapás, a szikla húsába vágva jelzi, hogy mily tömög az embernek kellett oda feljusszon, ... hogy védje a földet, melyért vért hullatta előtte újabb és újabb ezer.

Tuloldalon, ahogy fordul az autó, — azt is jól látni — a mi fészünk, ahol valamikor szegény alföldi baka vértett. Arrébb egy tenyérnyi hely, egy kis lyuk, ahol tűzreink vetették meg lábukat és oroszlanzkodtak fent az égen.

Ez volt itt a háború...

Távolabb a Marmolata csúcsa havaslik... oda a háború alatt 8 drótkötélpálya vitt fel, és a narancsnoka ha jól emlékszem a sofőr szavaira: Francesco Garibaldi tábornok volt. Most 6 kilométeres hőmezőjén, a csillogó havában, vígan síelnek az innen parányi kis pontoeskákknak látszó emberek.

Most... (azt mondják!)... béke van.

Szép meseautók suhannak el mellettünk és jönnek szembe velünk. Gazdagjai a világnak, akiknek mindent lehet, akiknek elérni mindent könnyű, mert övéké a világ legnagyobb hatalma: a pénz. Irigylem őket. Ember vagyok én is.

Pocol-ban vagyunk, mely gyönyörűen fekszik Mte. Tofana lábánál. Innen lassan lekanyarodunk a Dolomitok St. Moritzába Cortina d'Ampezzoba.

Csodálatos egy kép ez. Az ember már lassan úgy hozzászokik a folyton fokozódó szépségekhez, hogy szinte belefásul és mégis a meglepetés halk sóhaja fut végig az autónk négy lelkes utassán, mikor meglátjuk ebben aszélesen elterülő völgyben, a Monte Cristallo a Monte Serapis a Tofana és Pelmo nagyszerű óriásaitól koszorúzott sportvárost, a gazdagok nyaraló és telelő helyét: Cortinát!

Most golfoznak, a világ egyik legszebb fekvésű pályáján... telen síelnek... és messziről idevilágít fehér márványtestével az Albergo Cristallo, ez a gyönyörű szálloda. Lent vasárnap van, élénk az élet, elegánsak, szépek az asszonyok.

Megnézem a Hotel Postban az idegenek névsorát a fürdőlapon. Amerika, Ausztrália, Anglia, Svájc legismertebb nevei: Gouldok, Morganok, Salisburyak, Astorok, mind mind nagyon-nagyon gazdagok, ... és csak egy-két elszórt helyen, lapokat lapozva bukkanok egy Kovácsra: Budapestről és egy Tóthra valahonnan egy kis magyar faluból.

Szegények vagyunk... mi magyarok!

Nekünk nagy-nagy szegénységünkben csak az otthonunk maradt meg... sok helyen ott is kiült már a tűzhely és kint a ház előtt ülnek szegény magyarok messzenéve, vágyva, remélve.

Istenem! Milyen végtet is az, amelyik ilyen rettenetes erővel tudja verni a népünket!

És Istenem, milyen erő is az, mely ilyen véghetetlen akarást, ilyen fékezhetetlen reményt tud nekünk adni?

Hazagondolok. Mindig csak haza, arra a koldus-szegény kis országra és ez is oly szép, oly jó.

Hazagondolni! Mindig csak otthon lenni szívünkkel... magyar-nak lenni! Oly szép ez, mint a Dolomitok!

Oly nagy dolog! Ide kell jönni, hogy az ember ráeszméljen.

Gondtalan világ ez itt Cortinában, itt csak boldog emberek éhetnek szép életet... vagy kitudja?

Kevés az időnk, nem sokat nézhetünk meg.

APPROHÍRDETESEK

1 kiló
 mazsós ja narancs 88
 mazsós lenini narancs 88
 mazsós palerói 80
 mandarin 80
 szép vékonyhéjú citrom 83
 a Dalgymölcscsamokban
Arany Bika mellett
 és a Hungária palotában

Alkalmazást nyer férfi

Kocsist,
 nőient, bentkosztost keresek vidéki homoki gazdaságba. Cim a kiadóhivatalban. 1512/v

Szikvízüzembe
 loesis és mindenestű elsejére felvétetik, — Péterfia uca 59. 1734

Kifutófiú
 felvétetik, Golenczky, Sas uca 2. 1836

Kömenelős
 mindenestű április 1-ére felveszek, Jókai uca 22. szám. 1819

Borbélysegédet
 állandó munkára felvesz „Bella” Széchenyi uca 52. 1820

Kifutófiút
 felvesz Aupitz festőüzlet, Csapó uca 16. 1814

Tanulónak,
 vagy kifutónak fiút és leányt felveszek, — Amerikai Dívatház, — Csapó uca. 1813

Kömenelős
 kocsis, dologképes, nagyobb családtagokkal, kinek fia kondáskodást is vállalja, felvétetik, Tócskerti, Aczél uca 7. 1810

Kisebb
 kifutófiút, vagy leányt felveszek azonnal, Rothermere uca 42. szám fűszerüzlet. 1808

Alkalmazást nyer nő

Kifutóleány,
 kézimunkaüzletbe felvétetik, Piac uca 42. 1830

Kifutóleány,
 jobb családból való, gyakorlatlaltal, felvétetik, Gárdos könyvkereskedés, püspöki palota. 1827

Alkalmazást keres nő

Okleveles
 fiatal tanítónő tanításban gyakorlattal, elmenne gyermeknek mellé, keresztény úri családban, vidékre is. — Ajánlatkérő: Kőrösné, Miklós uca 6. alá kér. 1844

Ajánlközök
 orvos huga, betegápolónak, gondozónak Lehel uca 18. 1801

Hívó
 teány mindenestű elmeny, bentlakónak, — Szappanos uca 23. 1700

Háztartási alkalmazott

Bejárónót
 keres elsejére Ráczné, Ferenc József út 38., emelet. 1772

Délelőtti
 házimunkára keresek jobb fiatal leányt, — Batthyány uca 16., keresztépület. 1785

Bejárónót
 keresek, Rosnerne Piac uca 58., földszint 11. 1837

Egy
 perfektl szakácsnő azonnal felvétetik, Sas uca 2., étkezde. 1828
 Béd ké. t. ep. emlécem

Tiszta,
 gyermekszertető mindenestű, kis családhoz felvétetik, Zombor, Széchenyi uca 5. sz. 1829

Megbízható
 mindenestű bejárónót keresek, Rákosi Jenő u. 5. szám, II. Klein. 1834

Bejárónót
 fiatal párhoz, délelőtti órákra felvétetik, OTI bérház, III. 1. földszint 29. 1832

Bejárónót
 takarításra felvétetik, Könyök uca 10. B. 1824

Mindenestű
 szakácsnőt vidékre, jó bizonyítvánnyal, kis családhoz felveszek, — Hajó uca 16., keresztépület. 1843

Bejárónót
 ügyes, rendes megbízható, parkettéhez értő felvétetik, Csillag uca 68. szám. 1822

Bejárót
 mindenestű, egésznapra felvétetik, Kiss cukrászda, Batthyány uca 26. szám. 1818

Takarítónót
 könyvvel, délelőtti 11-ig felvétetik, Horváth, — Batthyány uca 1. szám második kapu. 1817

Bejárónót
 felveszek, Csapókert, Mátyáskirály uca 26. 1806

Szakácsnót
 fiatal párhoz, tanára felvétetik, Kálvin-tér 5. 1802

Mindenestű
 szakácsnőt, jó bizonyítványokkal, jó fizetéssel felvétetik, Piac uca 28. C. III. em. 21. 1799

Bejárónót
 délelőtti, kocsit nélkül felveszek, Nagyvárad u. 18. szám, hátsó lakás. 1795

Megbízható
 ügyes bejárónót takarításra felvétetik, József kir. herceg uca 8. emelet, balra. 1788

Bejáróleány
 fiatal, szülei háztól, — mindenestű munkára felvétetik, könyvvel Bajtazár Dezső uca 9. 1783

Bejárónót
 felvétetik, József kir. herceg uca 39. 1839

Bejárónót
 a reggeli órákra felveszek, Angyal, Csapó u. 19. szám. 1815

Ajánlat

Hó- és sárcipő.
 javítás. Vulkanizálva is Nagy Károly, Batthyány uca 10. 382 2. 3.

Estélyi ruhát 5,
 délután 4. házi ruhát 3 pengőért készit „Elit” szalon, József kir. herceg uca 14. 674 2. 4.

Zománczott
 tűzhelyek nagy választékban, olcsón kapatok. Ócska tűzhelyet becserelem. Hatvan u. 70. szám, telefon 12-48. 1443 2. 15

Grafológusnót
 pályaválasztási, családi házassági ügyekben szakszerűen felvilágosit Széchenyi uca 43. 1711

Gyáribibás
 fürdőkadat olcsón szerel: Gyenes, Szent Anna uca 8., telefon 19-37. Mintarakár. 1823

Kereslet

Zálogécsulát
 aranyról és tízmillió kényserkölesönt veszek, ékszerész, Miklós uca 13. 1810

Élelmiszer ital

Libaprótlék
 olcsón kapható. Libamáj 3 fillértől dekája, csapócaai színházi átjárónál, libahúsüzletben. 1833

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
 finom kocsit a Hungária panzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59. szám, telefon: 23-39. 800 vv.

Társ

Biztos
 kereseti forráshoz női társat keresek, akinek egy párezer pengője van. Bővebb ismeretség esetén házasság nincs kizárva. Tócska Imre kereskedő. Hatvan uca 47. szám. 1812

Bútor

Ebédlő
 gyönyörű, régi. Nagy perzsaszőnyeg eladó. Miklós uca 1. 1842

Kütyü uca 30.
 könyvszekrény, íróasztal, két fotel, kerekasztal, kanapé, tűzőszekrény eladó. 1811

Hangszer

Zongora,
 rövid, sürgősen eladó. Miklós uca 17. 1815

Tüzelő anyagok

Ht az olcsó fa!
 100 kiló száraz aprított akác 4.20 P, 100 kiló száraz aprított tölgy 4.20 P. Házhöz szállítva legjobb szenek, legolcsóbb napi árban, Kovács Mihály, Szent Anna uca 36. 1716 2. 4

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Kiadó városi
 üzlethelyiségek.
 A Gambrius passageban több rendbeli üzlethelyiség, folyó évi május hó elsejétől kiadó. Értekezni lehet város-háza, I. em. 37. számú helyiségben a hivatalos órák alatt. v. 1. 3.

Iroda

Irodának,
 vagy rendelőnek, Péterfia 4. alatt ucai szoba kiadó, mjus elsejére előszoba használatra, — Kovács ügyvéd, Piac u. 28. 1797

Kiadó lakás egyszobás

Elegáns
 ucaai szoba, előszobával, főbejárattal, irodának kiadó. Piac uca 65. sz. 1841

Kiadó
 egy szoba, előszobás ucaai lakás, melléshelyiségek nélkül azonnal, Péterfia uca 38. 1804

Kiadó lakás kétszobás

Két szoba,
 konyha, spájz, nyári-konyha, sertéstartással kiadó. Kúnszi uca 33. 1773

Kétszobás
 családlakás, májusra kiadó. Beresényi uca 65. 1807

Kétszobás
 napfényes lakás, egytemhez öt perenyire, poroszlay út 71. 1787

Kiadó lakás háromszobás

Ucaai
 három szoba, két előszoba, fürdőszoba tartozékaival, gáz bevezetve, májusra kiadó, Rothermere uca 15. 1791

Kiadó lakás nagyobb

Simonyi út 4. sz.
 házban négyszobás és minden mellékhelyiséggel, valamint, központi fűtéssel felszerelt elsőemeleti lakás, május hó elsejétől kiadó. Megtekinthető délelőtti 11—12 óráig. 1449

Kiadó
 május elsejére kétrendbeli elsőemeleti négyszobás lakás, Csapó u. 24. szám. Értekezni lehet: Horváth felügyelőnél, Helyiavasút igazgatósága. 1607 vv.

Lakást keres

Bérelnek
 kiscsaládlakást, vagy kétszobás lakást, ahol autót is el lehet helyezni Lehetőség Árpád-tér közelében. Címet „Autó” jelírére a kiadóba. 1794

Vegyés

Körkötőgéppel
 rendelkezők jelentkezzenek, Piac uca 6. sz., Horovitzék. 1796

Butorozott szoba

Csinosan
 butorozott szoba kiadó. Tegyánott dívány, ebéd-lökredene eladó. Kölcsey uca 1. 1835

Butorozott
 ucaai szoba, két ágyval, bineserrle, kényelmesen rendezve kiadó. — Miklós uca 10. 1831

Központi
 fűtéses 1—2 szoba, bútorral, vagy anélkül kiadó. Bikabérház, I. 3. 1826

Különbejárátú
 szoba, butorozva, vagy anélkül magános egynek kiadó, azonnalra is Vigkedvű 34. 1825

Központi
 fűtéses butorozott szoba kiadó, Szent Anna uca 10. ajtó 1. 2-ik lépcsőház. 1821

Különbejárátú
 ucaai butorozott szoba kiadó. Esetleg fürdőszobahasználatra, Kossuth uca 22. földszint 2. 1809

Butorozott
 szoba kiadó, Kossuth u. 22. sz. III. 3. 1803

Butorozott
 ucaai különbejárátú tiszta szoba, olcsón kiadó. Péterfia uca 52. 1800

Ingóság eladás

Szőnyeg,
 porcellán, elkészlté, s varrógép, bicikli eladó. üzlethelyiség, Vár uca 1. szám. 1816

Használt
 autók és motorkerékpárok, alkalmi áron eladók. Szoboszlai, Széchenyi uca 24. 1433

Könyvszekrény,
 íróasztal, karosszék, s villanyesillár antikszék jókarban eladó. Hatvan uca 4. 1766 2. 5

Eladó ház

Mester uca
 és Kar uca sarkán levő ház (patika van benne), úrilakással, minden elfogadható áron eladó. Ugyaucsak eladó gazdálkodóknak különösen alkalmas ház, a Kar uca 37. alatt előbbi ház mellett, négyszobás, összkomfortos lakással, istállóval, gazdasági udvarral, teljesen alapképzve, elköl-tőzés miatt. Értekezni Bakóczy ingatlanforgalmi irodánál, Werbőczy uca 8. szám. 1150 vv.

Eladó
 emeletes ötszobás villa TIKAV közelében. Gvadányi u. tíz. 1525

Kertségben
 csinos ház igen olcsón eladó. A Bozay telepen. 384 négyszögöl terület, 3 kislakás. Az át-vételhez alig kell valamennyi pénz. Felvilágosítást a Debreczen kiadóhivatalában. 16 A +

Eladó állatok

Tízhetes
 malacok, yorkshirei és mangalica keresztesek eladók, darabonként 22 pengőért. Honvédtemető uca 6. 1838

Kövérsertés
 két darab, prima 160 kilósok, eladók. Ötmalom uca 2 C. 1781

Két
 fiatal kövér sertés, 100 120 kilósok eladók. — Szondi uca 18. szám, Tócskerti. 1793

Tíz hónapos
 kövér mangalicasertés eladó. Meszena uca 6. 1792

Törpe ratler
 kutya, fiatal, him, nagyon kedves, igen szép példány, eladó, 11—2-ig és délután 4—5 között. Árpád-tér 38. I. em. 1789

Eladó
 három darab bizott sertés, egyenként is, Möriz uca 28. 1786

120 kilós
 zsírmalac fele, hasítva eladó. Bujdos uca 13. 1784

Szerkesztőnő (jelölés):
PÁLFY JÓZSEF
 Kiadó és nyomja a
ORSZÁGOS KÖNYV-ÉS LAPKIADÓ
RESZVÉNYTÁRSASÁG
 Kiadószékhely:
DR. SZIGETHY GYULA
 Igazgató.